

అంధకారము

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ జనవరి నెల 3 తేది మంగళవారము } No. 228.
నంపుటము. ౮ } దుర్బతినామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ పంచమి ౯. } సంచిక. ౨౨౮

“ప్రశస్తమైన ఎన్ గల్ బర్లు”

రైస్ మెషినరీ ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బాక్స్ ఫోను నూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ అమర్చునట్టి ఆవిరియంత్రము, బాయిలరులు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

తంతివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

నెం 9, సెకండు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఅండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినియరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

లేనినప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడా మా అమృతాంజనమును వాడినంత మాత్రమున నయమగును. నులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీ లైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామర లైలము

శబ్ద 1-8 0-6-0

చంద్ర పాడి

శబ్ద 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం దీపో,

బొంబాయి మదరాసు.

మిత్రమండలి గ్రంథములు - గుంటూరు.

ఈ వార్షికోత్సవ కౌను ౧. అనామయోగము రూ ౦-౧-౦ మహాత్మా గాంధీ కృతములు.
వారికి ౧౨ అణాలకే ౨. మాయ కోర్టులు ,, ౦-౧-౦ హిందీ మూలమునకు చక్కని
౩. ఆర్యోపాధ్యక్షము ,, ౦-౧౦-౦ యనువాదములు, హిందీ నభ్య
యిచ్చెదము. ౪. వివేకము (జంగరాకర్) ,, ౦-౨-౦ సింహుట కల్పవృక్ష ప్రయోగములు.
చందాదారులై నియమితముగ మా పుస్తకముల దినుకొనగోరువారు ఈ క్రింది చిరునామాకు
ప్రాయవలెను. సంపాదకుడు,

(3336)

కొలచల కృష్ణసోమయాజి, యం. పి. యల్. టి.

“కత్తికట్టలు”

వెదకత్తి గల్లి గజము పొడుగు గలవి. సాగనైవి.
1-8 రూ 4-8-0.
దజను కొనువారికి 1టి ఉచితము పోస్టేజీ ఖర్చులు చేత.
వలయువారు అర్డరుతో ఒకరూపాయి
అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అంతు కో,
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
వెద్దాపురం, (గోదావరి జిల్లా)
తెలిగ్రాఫిక్ ఆడ్రెసు: “ఇంద్రప్రస్థ” వెద్దాపురం.

సంగమ నిండు

యోగ్యతా పత్రములు 2942

(8) బెనారస్ సిటీలోనుండు, దుర్గా మీడికల్ హాసువారి బహుమూల తనివారితో నాకు అత్యుత్తమ గుణము నిచ్చినది. ఇప్పుడు నా కావాల్సి లేదు. ఇందుకై కారీ పేరు నా కృత ధర్మార్థకర్మయిన వందనములు చేయుచున్నాను.

బాంబాయి } కె. జాన్ సన్,
28-8-20 } రైల్వే పింఛను డివిజన్ కలెక్టరు

తెలుగుదేశ వాఙ్మయకుత్రిక

కాశ్యపాసీత్యములను తెలుగున వివరించు మాసపత్రిక. 5-వ సంచికయందలి అంశములు.

గౌతమన్యాయదర్శనము, శ్రీ కొమటాజా లక్ష్మణరావు గారు ఎం. ఏ; [కారు;

కణాదైశ్వేషికదర్శనము, శ్రీ పండిత వెంకటరమణాచార్యులు సంస్కృతవాక్యకర్తాప్రదీపము, సాహిత్యేతిహాసవిమర్శనములు, శ్రీ ఉమాకాన్తవిద్యాశేఖర. సంవత్సరమునకు చందా రూ. 2, త్రిలింగ చిన్నకథలు రూ. 0-8-0

మేనేజరు, తెలుగుదేశ వాఙ్మయములి, తిరువల్లి క్లె-డి, మదరాసు.

నిర్వహక నియంత్రణయందలి కాశ్యపా పాఠములు.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్శ్వసోదా రకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్శ్వసో.

19, హార్బర్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

అమృతమునకు సిద్ధము

అన్నివిధముల ఫోటోయిక్ పేనాలు చవులైన ధరలోనున్నవి. స్వప్రతిభనుటకు ఉత్తర. గమన కుద్ధతయ్యుచేదపాఠము.

రోగిల కీర్తిము తెచ్చుతగ్గుల తెలిపెడి అర్థ నిమిష పేర్కామిటరు:— ఒకటికి రూ. 1-2; 8-కి రూ. 4;

6-కి రూ. 7-8; 12-కి రూ. 14.

లక్ష్మీ-సరస్వతి చిత్రరంగుల పజములలోటి గల 1922 సం॥ క్యాలెండరు 20" x 10" కొలత గలది అకౌలు 10. ముందు వెకము పంపరలెను.

- 1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు) అకౌలు
2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు) " 8
3. ప్రాంతిక స్వరాజ్యము (తెనుగు) " 10

కె. జెగదీశన్ అండు కో,

తిరువల్లి క్లె-డి, మదరాసు.

ఇది చూచితెరా

నిజము, నమ్మకము, అనుభవమునకు వచ్చును.

మియొక్క జననకాల ఘడియలు తేది వారము సుధ కృరము బంపుడు. సామదాయక ఘటములు ఆయుర్దాయము కళిత సంతాన బుణములు దరిద్రత భాగ్యము వైదుర్యద్యోగము వగైరాలు వ్రాయుటకు గాంధీమహాత్ముని గుహీమ ఉచితము 8-9-0 యందులో కంపత్సరఫలము కూడా ఉండను.

జ్యోతిర్విశోధిని	0	8	0
కాతకఫల మణిమంజరి యింగ్లీషు	1	2	0
కుహతుని మహిమ విడిగ్రంథము	0	5	0
విద్యుత 2కభాషము వ్రాయుటకు	2	8	0

పోస్టల్ ఆర్డరులో కలసియేయున్నది. (3123) వి. వి. ఆర్. శర్మ, మార్కెటరావుపేట, కాకినాడ.

ఆంధ్ర

అనహాయోద్యులారా!

క్రిమినల్ ప్రొసీడ్యూర్ కోడ్ 103, 144

సెక్షనుల క్రింద మీ వైస్ నోటీసులు జారీ చేయబడుచున్నవి కదా! మీ రాసెక్షనులను చూచియున్నారా? లేకున్నాను

మద్రాసు ప్రెస్ బూరు

విక్టోరియా డిపో వారికి వ్రాసి

తెనుగు క్రిమినల్ ప్రొసీడ్యూర్

కోడ్ను తెప్పించుకొని చదువు

వెల రూ. 6-0-0.

స్థానిక వార్తలు

క్యాలెండరులు:—పి. సి. అరుణాచలముదలియారు సోదరులు, కాంజీవరము; అబ్దుల్ హిమ్మత్ కలంపెనీ మద్రాసు; బి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, బెంగళూరు. వీరిచే పంపబడిన 1922 సంవత్సరపు క్యాలెండరులను వందనములతో సందుకొంటిమి.

మాటటి సన్యాసయ్య, ఆంధ్ర బుక్స్ డిపో రాజమండ్రి:—ఈకంపెనీవారు 'పంపిన 1922 సంవత్సరపు క్యాలెండరును, దుండుభి నామ సంవత్సరపు పంచాంగమును వందనములతో సందుకొంటిమి.

సి. యస్. ఆంధ్రానుగారి రాక:—జనవరి 1వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఆంధ్రానుగారు చెన్నపురికి వచ్చి మలబారులోని శకణార్థుల సంరక్షణకు తోడ్పడుటకును అచటిపరిస్థితుల నరయుటకును వెంటనే అచటికి వెళ్లిరి.

అంధిలక్ష్మి:—ఇయ్యది బరంపురమునందు శ్రీమతి కళ్లేపల్లి వెంకటకవయ్యగారి యాజమాన్యమున (పజిటింప బడు అంధిమాస పత్రిక. మార్గశిరమాస పత్రిక ప్రథమ సంచిక ఇందు అంధి) శ్రీమతి కవయ్య కృమలగు వ్యాసములుగలవు. సంవత్సరమునకు చందా రూ. 2.

నెజల్ పాలబుడ్డి:—ఈ బుడ్డి మాకార్యాలయము నకు మద్రాసు నెజల్బుడ్డు కంపెనీవారిచే పంపబడినది. పిల్లలు పడుకొని యుండినపుడుగూడ తల్లులు సీసానుపట్టుకొనకుండనే పాపపీల్చుటకు సులభముగ నుండును. సీసాపై కొలతగలదు. మద్రాసులో నేపాపులోనైన దొరకును.

ఇండియన్ బ్యాంకింగ్ :—కార్యదర్శి మాక్స్ ము వ్రాయుచున్నాడు:—1921వ సం॥ డిసెంబరు 31తో అంత్యపర్యేయ సంవత్సరమునకు ఆసలులాభము 615436-1-11 రూపాయలు వచ్చెనని తెలియుచున్నది. ఖర్చులు 456112-1-9రూపాయి పోను నిలువలాభం 160324-0-2 రూపాయలు. గతవత్సరం నిలువ 18 14-13-7రూపాయలు కలుపుకొనిగా మొత్తం నిలువ 178461-13-9 రూపాయలు. ఇందు మొదటిసంవత్సరం లాభములు 45000 రూపాయలు పంచినవేయగా ఇప్పుడు నిలువ 133364-13-9 రూపాయలున్నది.

అపాయము తప్పిపోవుట:—మదరాసు ప్రభుత్వ ఆ క్షింగు ప్రధానకార్యదర్శి యగు ఆర్. పి. గ్రహం. వి. సి. ఎస్. గారి బంధువులలో నొకడు (మళయాళి) తల్లూరిశ్రీ చిప్పటి గ్రహంగారు రాత్రి నిద్రపోవుచుండగా నొకయాయు ధము తీసి కొని ఆ య న ను పొడుచుటకు వెళ్లెను. వెంటనే గ్రహంగారు మేల్కొనిరి. బంధువు కావలె నని తన్ను చంపుటకు బూనుకొనెనని గ్రహంగారు తలచి అతనిని వెంటబడింపబోగా అతడు గ్రహంగారిని గాయముచేసి పరుగెత్తి సమీపముననున్న శ్రీయుత ఎస్. కస్తూరింగఅయ్యంగారి బంధుగృహలోనికి వెళ్లెను. ఈజంబ్రోతును పోలీసువారు వెదకివెదకి చివరకు పట్టుకొనిరి. ఇతడు సెక్రెటేరియటులో సుమారు 12 సంవత్సరములు పనిచేసెననియు, సత్ప్రవర్తనకు పేరుపొందినవాడనియు తెలియుచున్నది. (మొయలు)

గాంధీ తత్వోపదేశము:—మదరాసు రెవ్యూ సంపాదకులగు బాబిస్టరు టి. సి. పి. కురుపు గారిచే రచియింపబడిన ఈగాంధీ తత్వోపదేశము" (Uspel of Gandhi) అను పాంగ్లగ్రంథము మాకార్యాలయ మలంకరించినది. గాంధీమహాత్ముని ప్రస్తుత రాజకీయాభిప్రాయములతో తురుపుగారు సంపూర్ణముగ నేకీభవింప కున్నను గాంధీమహాత్మ్యమును నిష్పక్షపాతముగ కొనియాడుట తమ ధర్మమని తమ యుపోద్ఘాతమునందే వివరించిరి. గౌతమబుద్ధుడు, ఏనుక్రిస్తు, ప్రకృత వెనుక గాంధీగారికిటి మహాత్ముడు ప్రపంచమున ఒప్పించలేదనియు, వారియందు కాన్పింపని నిద్రాసములు గాంధీగారియందు నేడు విలసిల్లుచున్నవనియు ఈపుస్తకమునందు నిరూపింపబడినది. ఇతసాలానభవము, సాత్వికనిరోధము, జీవితసౌమ్యములందు గాంధీ ప్రపంచమున కంటికిని ఎటుల ఆదర్శప్రాయము డయ్యెనో ఈపుస్తకము నొక్కమారు పఠించిన దెలియగలదు. గాంధీమహాత్ముని యెఱుంగగోరు వారిపుస్తకమును చదువుట యావశ్యకము. గ్రంథము చాల చక్కగ కూర్చబడిన చెద్దయచ్చుతో నున్నది. వెల రూ. 2-8-0.

బాలభటుల ప్రమాణము:—డిసెంబరు 26 వతేదీ స్వరాజ్య పత్రికలో బాలభటులు; జాగ్రత్త అనువ్యాసము వ్రాయుచు వారు జేయుప్రమాణములో నిదివరకు నేను దేవునకును రాజునకును దేశమునకును నావిధ్యుక్తము నాచరించెదను. అని ప్రమాణ ముండగా, ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, బిసాంటమ్మగారియొక్కయు బాలభటనిర్మాణములు యొక మైనపిదప శక మనునది తొలగింప బడెనని వ్రాయబడినది. శానితై ప్రచురణ సంఘాధికారిగారు ప్రొవిన్సియలు కమిషనరు గారికి వ్రాసి కనుగొనగా స్వరాజ్యపత్రికలో వ్రాసిన విషయము తప్పనియు, యిదివరకు భారత బాలభటసంఘమువారి ప్రతిపలాము అను మాట లేదనియు, బెసాంటమ్మగారి నిర్మాణములో నుండెననియు, రెండును ఏకమైన పిదప దేశము ఆనుమాట జేప్పబడె ననియు ప్రచురణసంఘాధికారిగారు ప్రచురించుచున్నారు.

యావద్భారత బహాయి మహాసభ రెండవ సమావేశము బాంబాయిలో జరిగెను. పి. రాజావాస్తవ్యులగు యస్. బనాక గారధ్యక్షత వహించిరి. ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు, ప్రొఫెసరు పి. రాజగొల్ల ముత్యకృమనుగురించి ఉపన్యాసము లాసంగిరి.

రాజ్యత్యాగ మొనర్చిన కొచ్చిక్ వెద్దరాజగు రామకృష్ణ ఎలయరాజగారికి 60 సంవత్సరములు నిండుటచే వారి వృత్తి పూర్తి మహోత్సవము మిగుల వైభవముతో రాష్ట్రమునందు జరుపబడినది.

కలకత్తా సమీపముననున్న బెనియపుకూరునం దొక బండిపోటు గురువారము రాత్రి జరిగెను. దొంగలు ఇంటియజమాని భార్యను కాల్చి చంపి 12 వేల రూప్యము లభహరించిరి. ఇరువురు పోలీసువారినికూడ దొంగలు కాల్చిరి. ఒక దొంగ 4 వేలరూప్యములతో నిర్బంధింపబడినది.

సిలోక్ రైల్వేకట్ట రిపేరుచేయబడిన దనియు బండ్లు సరముగ నడుచుచున్నవనియు డి. టి. యస్. గారు తెలిపారై పంపుచున్నారు.

కోయంబుత్తూరు కలెక్టరుగారి సతి యగు మిసెస్ వ్రేయిడు ఘనగారు 31 వ తేదీ ఉదయము కోయంబుత్తూరులో మరణించినది.

రీడింగు ప్రభుదంపతులు బికనీరు మహారాజాగారి అతిథులుగ 28-వ తేదీనుండి ఆటలతోను, పాటలతోను, వేటలతోను విందులతోను సంతోషముగ కాలము గడపుచున్నారు.

బొగ్గు తక్కువగ నుండుటచే జనవరి రెండవతేదీనుండి తృప్తి రన్ బెంగాలు రైల్వేవారు బడ్డెన్సంఖ్యను తగ్గించెదరు.

ఆచంటగ్రామ అసిస్టెంటు కరణంగారు తన పనికి రాజీనామా నిచ్చిరి.

సగము వెలలు

అపరూపగ్రంథములు

(1) వ్యవహారచంద్రిక రూ. 1-8-0

కర్త:—వి. కుబ్జారావుపంతుళ్ళగారు. 8 ఆధ్యాయములు. 72 ప్రకరణములు. ఇందు సమస్త వ్యవహారములున్నవి.

(2) గృహవైద్యము రూ. 0-8-0

కర్త:—టి. లక్ష్మీపతిగారు. ఇందువంట బాషణముల కంటె నడ్డుతముగ గుణమిచ్చు మూలికాద్రవ్యము.

(3) బొబ్బిలియుద్ధము

మూడు పుస్తకములు రూ. 2-8-0

కొచ్చి పుస్తకముల నిలవచే గోరెచెను నలిగియున్నవి. ముందు వ్రాసిన 50 మందికి మూడుగ్రంథములు రూ. 1-0-0 మూతము. పోస్టుఖర్చులతో రూ. 1-6-0 ఇ కేయంబుడును.

ఆంధ్రపత్రిక చందాదారులకు మూతమే యీ తగ్గింపు వెలలు.

వలయువారు:—మేనేజరు:

కమలకుటీరము, తిరువల్లి క్లె-డి - మదరాసు.

(ନି. ଅ. ୩. ୩ 19.)

తపాలు పట్టె నెం 369, మదరాసు.

ఈ (జనవరి) నెల 7 వ తేదీ శనివారమునాడు లెజవా
డలో సీసభ జరుగును. ఆసభయందు పన్నులను క్షల్తించుందు
విషయము చర్చింపబడునుగాన రైతులు భూస్వాములు ఆదా
యపుపన్ను క్షల్తించువారును గ్రామముననుబులును కరణములు
న ముఖ్యము నాసభకు తాగిరెదనని సంఘ కార్యదర్శి గుంటూ
రునుండి నేడు తంజినం వెను.

బిర్లాండు, భారతము

భారతదేశమును సవరించునా?

కోమా అను నొక యాంగ్లా రాజకీయవేత్త అయిర్లాండు భారతదేశములరాజకీయ పరిస్థితుల పరిశీలన, అయిర్లాండు వ్యవహారమును పరిష్కరించినందున భారతదేశ వ్యవహారములను వెంటనే పరిష్కరించుట రాజనీతి యని హెచ్చరించుచు లండను ప్రెస్సుపత్రిక కిటుల వ్యాసము వ్రాసెను.

అయిర్లాండును పరిష్కరించి నందులకు ఇంగ్లీషువారే నేకులు నేకు సంతోషించుచుండునని నా నమ్మిక. అయిర్లాండును పరిష్కరించుట, తుపాకులను ప్రేల్చి ఘోరముగ వనవారిని చంపుచుండినందున సుధి తప్పనిసరి యని తలచువారు కొందరుండకమానరు. తమపట్టుదలవలనవచ్చిన యావరమునకు కృతజ్ఞత జూపని అయిర్లాండు ప్రజాస్వామికవాదులుగూడ కొందరుండురు. అల్సెను లొకయినను మరల ప్రెంచివారి కిచ్చివేసినందులకు ప్రెంచివారియెడ జర్మనులు కృతజ్ఞత గలిగియుండు రని యొక రసకొనగలదు?

డిసెంబరు 6-1921 నాడు సంతకము చేయబడిన సమాధానపత్రమునే 1918-న సంవత్సరము డిసెంబరు 6-న తేదీనాడు ప్రకటింపబడిన వాగ్దానపత్రమునందు పొందుపఱచి యుండిన తెలివితే తారతమ్యముండెడిది! ఎందరిపాణములు నిలిచియుండును? శ్వేత, మెతడూరము మాసిపోయియుండును? మన మిప్పుడయిర్లాండును కొనిగడే మూడుసంవత్సరముల క్రిందటనే యొసగియుండినవో, (బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు మరెయొక దేశము మన కండగ నిలిచియుండెడిదిగా? దక్షిణ, పశ్చిమ బిర్లాండు లందలి ప్రజల జాతీయభావమునందు మనకు విశ్వాసము లేకుండెను. మనకు చైరులుగ నుండినవారి కక్షియందు అప్పుడు మనకు విశ్వాసములేకుండెను. ఆజాతీని అణగద్రొక్కటకు మన మెన్ని యేని ప్రయత్నముల చేసితిమి. చివర కేమైనది? మన మిప్పుడొసగినదానికంటె తక్కువగా నిచ్చినను కొలది సంవత్సరముల క్రిందట కన్ను లద్దకొని గ్రహించెడివారే, నేడు ఇంత యిచ్చినను అత్తప్రీతి, అత్తధర్మ, గలిగియున్నారు.

భారతదేశము

భారతదేశ పరిస్థితులను పరిశీలించెడివారు, అయిర్లాండు నాటికమే అగొప్పదేశమునందుగూడ జరుగుచున్నదని తెలిసికొనగలరు. భారతదేశమునందు జాతీయత బాగుగ నెలకొనినది. ఇదివఱకభ్యంతరములుగ నుండిన కులమతభేదముల నీజాతీయత అదృశ్యము చేయుచున్నది. అయిర్లాండులోవలె భారతమునందు మనము ప్రభుత్వమును సంస్కరించితిమి. అందరిని సంతృప్తిపఱచునీతిలచి యొసగిన బహుమానమును బహుమానము యొక్కవిలువ తెలిసినవారెల్లరును దానిని నిరాకరించుచున్నారు. అయిర్లాండులోవలె భారతమునందును దాతయెడ దానగృహీత కాగ్రహము పెచ్చునెరిగిపోవుచున్నది. అయిర్లాండులోవలెనే, భారతమునందుగూడ మనమా యాంగ్లా ప్రజాహమును నిరోధవార్తములవలన నరికట్టజూచుచున్నాము. కొలది సంవత్సరములక్రిందట అయిర్లాండులో జరిగినది యుండెనో, అట్టినితీయే భారతమునందు నేడుగలదు. అజ్ఞానము, అత్తప్రీతి, అంతోకన ఎచ్చట జూచినను వ్యాపించి యున్నది. కాని ప్రజలు మాత్రము నిశాయుధులు. మనమే యిష్టపడిన ప్రాతిపదికలనా విధానమునకు మరల పోవచ్చును. భారతప్రభుత్వచట్టమును రద్దు పఱచవచ్చును. రాజద్రోహమును సూత్రపాపమునువాక్యాపరాధమును, పత్రికాస్వాతంత్ర్యమును యథావిధిగ నరికట్టవచ్చును. వీనిన్ని మనము చేసిన యుద్ధవదనముగూడ విశేషించి యుండదు. అట్లుచేసిన భారతదేశము కాంతముగను నెప్పుడొకను కొంతకాలముండును. కాని బుద్ధిమంతు లెవరైన నీవిధానమును వరింతురా? భారతమునకు స్వపరిపాలన మొనగుట మనవిధియని మనము వాగ్దానముచేసియుంటిమి. ఇప్పుడాప్రతిజ్ఞను చల్లంపక తప్పించుకొనగలమా? సంపూర్ణ నిర్బంధవిధానము నెంతకాలము అంగీకరింపగలము? నిశ్చయముగ నీప్రశ్నలకు "లేదు" అను ప్రత్యుత్తరము దక్కనేరదుమాట యుండజాలదు.

మరియొక తప్పా?

ఇప్పటివలె తీవ్రమగు నిర్బంధవిధానము గాకున్నను నూత్నముగ నైనను సుండకలెనని కోరుకొనువారనేకులు యుండురు. ఇదంతయు న్యాయము, కాంతి, సంతృప్తి, అనలంబింపబడెడి కొలదిపాటి నిర్బంధచర్యయని వారు తలంచుచుండురు. అయిర్లాండునందు మనము గావించినట్టిదియే. ఇదేతప్పును మరల భారతదేశమునందు చేసిన, మన్ననకు మన మనరులము.

అయిర్లాండులో మనము తుదిముసమునకు అలస్యము చేసితిమి. ఇప్పటికి గావించిన కార్యమైనను సంపూర్ణసంధికి తోడ్పడునని తలంచెదము. కాని భారతదేశమునందెప్పటికి మించలేదు. మన మిప్పుడే సమావేశమై సాధకబాధకముల నాలోచించి బాధకములను తొలగించి సాధకములను ఇరుపక్షములకుపయోగకరముగనుండునటులను, దృఢముగనుండునటులను చేసి భారతసమస్యను పరిష్కరించుట శ్రేయస్కరము. అప్పటికి మనయందేకము లా, ఆర్థము (న్యాయము, కాంతి, యేగాక ప్రస్తుత పరిపాలనావిధానమునందలి మార్పు అని ప్రపంచమునకు విదితము కాగలదు.

అట్లు, కోమా.

వాతావరణ నిధి

1922 సం॥ జనవరి 20 కి తేది మంగళవారము

కాంతి	కాంతి	కాంతి	కాంతి	కాంతి
కాంతి	కాంతి	కాంతి	కాంతి	కాంతి
కాంతి	88.1	71.1	...	89.90
కాంతి	8.7	18.8	0.01	29.51
కాంతి	8.9	75.2	...	89.86
కాంతి	88.7	72.0	...	88.78
కాంతి	85.7	70.8	...	80.28
కాంతి	86.6	72.8	0.05	84.98
కాంతి	84.5	74.1	0.28	48.98
కాంతి	...	...	...	...
కాంతి	89.8	71.5	0.05	22.07
కాంతి	8.1	68.2	0.38	27.10
కాంతి	85.0	70.4	...	17.97
కాంతి	89.0	74.1	...	87.00
కాంతి	79.1	65.9	...	85.59
కాంతి	87.8	72.4	...	18.20
కాంతి	82.5	72.6	...	45.69
కాంతి	82.8	71.2	...	46.25

బొంబాయియందును, సర్కారులయందును వాయుభారమునందు మార్పులు లేవు. మలబారునందును, దక్షిణయందును స్వల్పముగా తగ్గెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో కొంచెము హెచ్చెను. మొత్తము మీద అంతటను మామూలుకంటె స్వల్పముగా తగ్గెను. ఉష్ణము నందు మార్పులేవు. చాల ప్రదేశములలో స్వల్పముగా తగ్గెను. ఉష్ణము కర్ణాటకమునందు కొన్ని ప్రదేశములలో కొంచెము హెచ్చెను. సర్కారులు మెహారు దత్తమండలములలో మధ్యమెష్టము ఒక మాదిరిగా మామూలు కన్న హెచ్చుగ నుండిన బొంబాయి యందు స్వల్పము తక్కువగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో స్వల్పముగా హెచ్చు. పశ్చిమతీరమున పగటివేడి దామాషాయాని కొంచెము తక్కువగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశముల కొంచె మెక్కువ. రాత్రివేడి కొంతవరకు దామాషాయాకంటె హెచ్చుగ నే యుండెను. బొంబాయి నందుకొన్ని ప్రదేశములయందు మాత్రము తక్కువగ నుండెను. వాయువునందు దార్ద్రత హెచ్చుగ నుండెను. బొంబాయియందు మాత్రము తక్కువగ నుండెను. బొంబాయియందు ఆకాశము నిర్మలముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములలో నొకమోస్తరుగా నుట్టముగాను మేఘములుగలవు. దక్కనునందును దత్తమండలము లందును వర్షముగలదు. దక్షిణము నచ్చటచ్చటగలదు మోదరాబాదు 3.67 కొండెకనాలు 1.99 అనంతపురము 1.80 అంగుళములవర్షము గలదు.

వాతావరణము కొంతవరకు స్థిరపడినది. వర్షము లచ్చట కురియవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. సావూరు

తామర తైలము

శిల్ప 1-కి 0-5-0. పోస్టుఖర్చులు నేలు. అమ్మరాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక మద్రాసు

స్థానిక వార్తలు

క్యాలెండరు:—పిక్చరీయలకం పెనీ, నెరల్లు పెన్సు, ప్రింటర్లు, బుక్ బైండర్లు డిజైనర్లు నెం 41 బ్రాడ్వే మద్రాసు. వీరంపిన 1922 వసం॥ము మహాత్మా గాంధీపటముగల క్యాలెండరు మాకందినది. దీనివల 6 అణాలు. ఈ క్యాలెండరు కొనువారికి తిలకు, గాంధీ, సి. ఆర్. దాసు, లజపత్రాయిగారల బొమ్మలు గలపట మొకటి తేర్చి పంపబడును.

క్యాలెండరు:—నగలవ్యాపారులు ఉమ్మడి రామయ్యపెట్టి, గురుసామిపెట్టిగార్లు తయారుచేయించిన 1922 సం॥ క్యాలెండరు మాకు చేరినది. నెం 1-కి ఒక పేజీ చొప్పున పెద్దఅక్షరములతోను అంకెలతోను, లేదులు వారములు ముద్రించబడి చూడ ముచ్చటగా నున్నది. ఆఖరున పల్లికనెలవులు మున్నగునవి కనబరచబడినవి.

చెన్నపురిపోస్టు బుక్రైతుల సభము:—22-12-21 తేదీన సభచేసి యాక్రింది తీర్మానము లామోదించిరి.

1. (ఎ) జీతములలో చేసినవృద్ధి ప్రాతజీతములలో చేర్చబడినదిగాన పుచ్చుకొనవద్దు; వృద్ధిచేసిన రు 835/ విషయమున, నవంబరుజీతమున్నూ, వృద్ధిలో దిగబడియున్నదియును వాగ్దానము యొందవలెను.

(బి), సంఘమువా రాజ్యాపింతువరకు సభ్యులు జీతముల దీసికొను చుండవచ్చును.

2. మధుర, తిరుచనాపల్లి, కోయంబుత్తూరు, చిదంబరు ములయందు బుక్రైతులు, డిజైనరు జీతముల తీయరాదు.

చెన్నపురి, స్వచ్ఛందసేవకసభ:—నిన్నటి సాయంకాలము 5-30 గంటలకు బ్రాడ్వే 8 నెంబరు గృహమున స్వచ్ఛందసేవకసభ సమావేశమయ్యెను. యస్. శ్రీ వాసయ్యంగారు, కస్తూరిరంగయ్యంగారు కుమారస్వామిచెట్టిగారు, స్వచ్ఛందసేవకులు పలువురు సభకు విచ్చేసిరి. యువరాజు బహిష్కారము, మార్కెట్, స్వచ్ఛందసేవకుల కార్యక్రమము మున్నగు విషయములు చర్చింపబడినవి. కట్టెప్రచారమునకు వలంటీరులను 15 విధములుగ విభజించి కృష్ణస్వామిశర్మ, యస్. ముద్రామృణాలయ్యరు మున్నగువారలలో నొక్కొకరిని ఒక్కొక్క దళమునకు నాయకులుగా నియమించిరి. ఈ వాలంటీయరులు నాయకులు, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, టి. ప్రకాశంగారు మున్నగువారు చెప్పినట్లు నడుచుకొనవలె నని తీర్మానింపబడినది.

మదరాసు పోలీసు సభము:—మదరాసుపోలీసు

సంఘసభ్యులు మరల నిన్న సాయంకాలము పీపిల్సుపార్కు నందు సంఘాధ్యక్షులగు ఇల్లహింఖాక్ సాహెబుగారి యామాన్యమున సమావేశమయ్యెను. సగరముగని పోలీసువారి కొలక సహకారసంఘమును స్థాపించిన బాగుగ నుండునని పోలీసు కమిషనరు చేసియుండిన నూచననుగూర్చియు, పోలీసువారి దక్షిణి, జీతములగూర్చియు ఆలోచించిరి. సహకారసంఘమున పోలీసువారి కష్టములన్నియు తీరినవి సభ్యులు తలచి కమిషనరు నూచనను నితాకరించిరి. పోలీసువారు ఇదివఱకట్టిసభల జీతముల పుచ్చుకొన గూడదని తీర్మానించియుండిరి ఆ తీర్మానము ప్రకారము వారు జీతములను పుచ్చుకొననందున, పుచ్చుకొననివారు పనినుండి తొలగింపబడుదురు; పోలీసు ఇన్స్పెక్టరులు దెదరించుచున్నారని నాకు తెలియవచ్చును. అట్టిదెదరింపుగాని నిర్బంధములుగాని ఉపయోగించిన మీరు వెంటనేనాకు తెలియజేయుదు మీరా దెదరింపులకు మోగ పోకుదు. సమైక్యతతోనే మరి యేచర్యపుచ్చుకొనవలెనో మనము తరువాత యాలోచింపగోచిండుము. మీరు మాత్రము ఆ హైఫవడవలదని అధ్యక్షుడు ప్రోత్సాహపఱచెను. సభ్యులు కొందరు తమకష్టములను, పోలీసు ఉద్యోగులు తమకష్టములు వివరించిరి. అంతటపోలీసులుగాని, హెడ్ కానిస్టేబులుగాని జీతము పుచ్చుకొనగూడదనియుముఖ్యముగ హెడ్ కానిస్టేబులుగాని జీతము పుచ్చుకొనిన దౌర్జన్యముగూడ నేదోయొక అవలంబింపబడునని యు తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ జనవరి నెల 3-వ తేది

మంగళవారము

ఆంగ్లేయ ధర్మము

(01)

ప్రస్తుత ప్రస్తుతము "కోమా" అను పేరుతో

ప్రాసిన లేఖను వేరొకచో ప్రచురించితిమి. సివిల్ సర్వీసు సభ్యులపక్షమున ప్రస్తుతము ప్రకటించినది, కోమా ప్రసిద్ధిగాంచెను. వీరికి హిందూ దేశీయతయములు త్వరలో సభలముగా వలెనని కుతూహలముండదు. రాజ్యాంగ సంస్కరణములందే, సివిల్ సర్వీసుకు సభ్యము గలుగునని భయపడెడి కోమాగారికి, సర్వీసు స్వరాజ్యసిద్ధి విషయమై ఆతురభావముండనేరదు. అయినను, దేశమునందలి ప్రయోగించిన తీవ్రనిర్బంధములు వీరి మనమును కలవరబెట్టెను. హిందూ దేశమును, అధికారవర్గము మరెయ్యక ఇర్రెండు దేశముగ మార్పుచున్నారని భయముదయించెను. అందుచే ఆంగ్లేయ దేశ ధర్మమెట్టియో వీరు తమ లేఖలో తెలుపరచిరి. ఇర్రెండు సమస్య వరిష్కార మగుచున్నందులకు ఆంగ్లేయ ప్రజలు సంతోషము జూపుచున్నట్లుల వీరు దెలిపిరి. 1921 సంవత్సరము డిసెంబరు 6 వ తేదిన గావించిన యొడంబడికను 1918 సంవత్సరము డిసెంబరు 6 వ తేదీయందే కావించియున్నచో, వరిష్కారు తెలుల మూరియుండెడిచో, కోమా గారు వర్ణించిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముపై ఇర్రెండున కత్వంతముగు భక్తి విశ్వాసములు గుడిరెడివి. ఇంతటి విశాల సంస్కరణములతో బనిలేకుండనే, ఇర్రెండు వెరుక సంతృప్తి జెందెడిది. నేను ఇర్రెండునకు అధినివేళ రాజ్యస్వాతంత్ర్య మొసగి, ఆ దేశమును స్వతంత్ర సంస్థానముగ జేసినను, సి.ఐ.ఎ. పక్షమువారనేకులు సంతృప్తిగాంచి యుండలేదు. ఆలస్యమున కిది ఫలితము. వ్యాధిజనించినపుడే, దానిని మాన్పుట ముఖ్యము. అది బెరిగిన కొలదియు, నివారించుట కష్టముగు చుండును. ఇర్రెండు సమస్యను తరుణ సమయమునందే వరిష్కారము జేయక కాలయాపన గావించుటచే, ఇట్టి సంక్లిష్టస్థితి యుదయించినది. ఈజిప్టు విషయమై మరల నిటులనే ప్రవర్తించుచున్నారు. ఈజిప్టు దేశమునకు న్యాయముగ నొసగదగిన స్వాతంత్ర్యమును, ఒసగకున్నారు.

ఈజిప్టు దేశమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము నొసగుట ధర్మమని ఆంగ్లేయ దేశములో నన్ని పక్షములవారును అంగీకరించుచున్నారు. మిల్నరు కమిషనువారు సయితము అంగీకరించియుండిరి. లేబరు పక్ష ప్రతినిధులు ఈజిప్టు దేశమును సందర్శించి, అట్టి హితము నొసరియుండిరి. కాని, ఆంగ్లేయ దేశ కాన్యాలమువారు ఇందుల కంగీకరింపక మితవాదనాయకుడగు అడ్లీ పామాగారిని సయితము సంతృప్తిపరుపక స్వదేశమునకు వంపివైచిరి. ఫలిత మేమయినది? దేశమునందు మితలేని భావోద్రేకము జనించినది. అన్ని పక్షములవారును ఏకమై స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే సంపాదించు సమర్థత యున్నారు. అధికారు లి నిశ్చయమును నిర్బంధ విధానము మూలమున పడగద్రొక్క బూడి కొనిరి. దేశ నాయకుడగు జాగుల్ పామాగారిని సింహాళదీపమునకు ప్రవాసమంపిరి. ఈజిప్టును శాంతిపరచుట కిది మార్గము గానేరదు. ఇందువలన దేశ స్థితి

మరింత విషమమయినట్లు, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముని మార్గము ననుసరించి, సహాయ నిరాకరణము నవలంబింపవలయునని, జాగుల్ పామాగారు దేశమునకు సందేశము పిరి. జాగుల్ పామాసతీయు ఈజిప్టునాటికి హెచ్చరిక సంపుచు, సహాయనిరాకరణము నవలంబింపవలయునని బోధించెను. ఈజిప్టు సమస్య విషయమై కాలయాపన గావించుటచే నెట్టి యవస్థయులు వాటిల్లునో, తెలిపివచ్చుచున్నవి. హిందూ దేశమునందుగూడ, కాలయాపనచే వ్యవహారము ముగుగుచున్నది. ఇర్రెండు దేశమునందు వలెనే వ్యవహారములు హిందూ దేశమునందును నడుచుచున్నట్లుల కోమాగారు కనిపెట్టిరి. హిందూ దేశమున నూతన జాతీయ ప్రబోధ ముదయించినది. ఈ భావము, వర్ణ, మతభేదముల సత్కరించి దేశమునందంతటను ఐకమత్యమును వ్యాపింపజేయుచున్నదని, కోమాగారు నూదించిరి.

ఇర్రెండులోవలె హిందూ దేశమునందు సంస్కరణముల వరమును అధిక సంఖ్యాకులు తిరస్కరించిరి. అసంతృప్తి పెచ్చు పెరిగింది. దీని పడగద్రొక్కటకు ఇర్రెండు సందువలె హిందూ దేశమునందును నిర్బంధముల నవలంబించుచున్నట్లుల కోమాగారు తెలుపుచున్నారు. ఇర్రెండులో కొలది వత్సరములక్రిందటనున్న స్థితియే, నేను హిందూ దేశమునందును కోమాగారికి పోకగల్గుచున్నది. తీవ్ర నిర్బంధవిధానములవలన మూలమున, ఈ స్థితి చక్కబడవ వీలులేదాయన వదియే, ప్రస్తుతప్రశ్న. ఈ కద్దతివలన శాంతి యొకవేళ గలిగినను, దీని నవలంబించుట వివేకమా యని కోమాగారు గుఱుచున్నారు. ఆంగ్లేయ ప్రజలీ పద్ధతిని సహించజాలరని కోమాగారి యుద్దేశము. తీవ్ర నిర్బంధములకు గడంగకున్నను, లా, ఆర్డరులను సంతోషించుటకు వ్యర్థమిచ్చుధములవసరమని తలచెడివారనేకులు గలరట. ఇటుల దలంచిన ఇర్రెండులో పౌరబహిష్కారముననియు, హిందూ దేశములో మరల నిట్టి పౌరబాటును కావించుచో, తమింప వీలుండదనియు కోమాగారి యుద్దేశము. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముల నొకమారు భంగపరచిన పిమ్మట, ఇంకను నెక్కుడు భంగపరచుటకు కోర్కె జనించును. దురభ్యాస మొకమారు ఆరంభమయిన పిమ్మట, వదిత్యరితముగ వృద్ధియై కీడువాటిల్ల జేయునట, స్వతస్సిద్ధము. అందుచే, దానిజోలికి మొదలే పోకయుండుట మంచిది. హిందూ దేశమునందు అశాంతి యొకను హద్దులమించి బోకమునుపే ఆంగ్లేయ దేశము సమాధానమునకు ప్రయత్నింపవలయునని, కోమాగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇప్పుడు గావలసినది, న్యాయ, క్రమముల సంరక్షణము మాత్రమే గాదనియు, ప్రస్తుత విధానమును పూర్తిగా మార్చివేయ వలయుననియు, కోమాగారు తేటపరుచుచున్నారు. ప్రస్తుత సమయమున, ఆంగ్లేయ దేశము హిందూ దేశ సమస్యవిషయమై సమయస్ఫూర్తితో ప్రవర్తించలేదని తెల్లచుచున్నది.

చరాధీనదేశము లన్నిటియందును, వరిష్కారులు విషమదశకు వచ్చువరకు ఆంగ్లేయ దేశము మానము వహించుట గౌరవక్రమము గానేరదు. ఒక భాగములో గలిగిన యనుభవము గాంచియే నను మిగిలిన భాగములలో త్వరపడుట వివేకము. మార్లే ప్రభువు ఇర్రెండులో జరిగిన యొడంబడికనుగూర్చి ప్రభువులసభలో గావించిన యుపన్యాసమునందు వెనుకటి చరిత్రను వర్ణించియుండిరి. నిర్బంధ శాసనములను తాను జూచుచుంటి ననియు 1847 సంవత్సరమునకు పిమ్మట, మధ్య

నపుడో యొకానొకప్పుడు తప్ప ఇర్రెండు దేశము నందు నిర్బంధ శాసనములు అమలులో నుండెననియు, మార్లే ప్రభువు పలికెను. ఇర్రెండు దేశ చారిత్రమునందు నిర్బంధ పరిపాలనమే సంతతము కొనసాగు చుండెననియు, నిర్బంధ శాసనములను ప్రాణరక్షణమునకును, అస్తి రక్షణమునకును కొనసాగించు చున్నట్లుల అధికారు లెప్పుడు పలుకుచుండిననియు, ఈ వద్దతులన్నియు తుదకు నిష్ఫలమయ్యెననియు, మార్లే ప్రభువు నుడివెను. జప్తిను, లా, ఆర్డరుల సంరక్షణముగూర్చి పలుమారు బలుకుచు, నిర్బంధవిధానమును సమర్థించుచుండెడి రీడింగు ప్రభువు, మార్లే ప్రభువుగాను ఇర్రెండు విషయమై తెలిపిన సంగతులకు పతింబు యుక్తము. ఇర్రెండునకు తెలిపిన సమాధానమునే అధికారులొక్కడను తెలుపుట, గనుపించుచున్నది. మార్లే ప్రభువు నూచించిన నటులు ఇట్టి నిర్బంధ పద్ధతులు నిష్ఫలము గాక మాత్రు. ఆంగ్లేయ దేశ ప్రతికలు, ప్రస్తుత హిందూ దేశ స్థితిగూర్చి మారమానోచించుట లేదని, విదేశ తుతివార్తల బట్టి గ్రహించవచ్చును. అయినను కొంత వడి సత్యము వీనిని స్మరించుచున్నది. తుర్కీ-సరుస్యను వెంటనే వరిష్కరింప వలయుననియు, ఈజిప్టు దేశ పాలనాపద్ధతి నవ్వదాముక ముగవనియు అబ్దుల్ హక్ ప్రతిక ప్రాసెను. మాం ఛెస్టరు గార్డియను ప్రతిక, మితవాదులకు పొగడుచు సహాయ నిరాకరణములను నిందించుచు, మాంటాగు ఛెస్టరుస్ట చట్టపు సౌకర్యములను వదిలి గాంధీగారి పిచ్చి యాహులకు మితవాదు లంగీకరింపరని తెలిపినది. ఈ ప్రతిక యాహ తప్పయ్యెనని, మితవాద సభా తీర్మానము తేటపరుచును. రాజ్యాంగ సంస్కరణముల గూర్చి యసంతృప్తి గనుపరచుటయగాక, మితవాద సభవారు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును వెంటనే ప్రసాదించి, కేంద్రప్రభుత్వమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టవలయునని తీర్మానించిరి. రాజ్యాంగ సంస్కరణములతో నేపక్షమువారు సంతృప్తి జెందలేదని ఆంగ్లేయ దేశ మితమునకు గ్రహించుట లాభకరము. మార్షింగు పోస్టు ప్రతిక గాంధీ నడచివేయవలయునని వ్రాయుటయం దాశ్చర్యముండదు. సి.ఐ.ఎ. హం పక్షమువారింతన్నను విశాలహృదయముతో ప్రవర్తించజాలరు. ప్రజాస్వామ్యము దేశమునకు వలయునను భావము అంకురించినది. గాంధీమహాత్మునిని గ్రహ సాయుధ్యము కలన, దానినిగూర్చి కాంగ్రెసునందు తీర్మానము జరుగలేదు. ఈ పంకతిని గుర్తెత్తి, తక్షణము ముంచకముందే ఆంగ్లేయ దేశము మేల్కొని తన ధర్మమును నెలవేర్చుట భావ్యము. అమెరికను ప్రజలు భారతీయుల యుద్ధమము నెడ ఎట్టి సానుభూతిని గనుపటచిరో, వారు పంపిన సందేశమునందు గలను. హిందూ దేశ మవలంబించెడి ధర్మమార్గము ఇతర దేశముల దృష్టి నాకర్షించుచున్నదనుట స్పష్టము. ఇట్టి సమయమునందు తన ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొనుట కేమి, స్వలాభమును పెంపొందించుకొనుట కేమి, సామ్రాజ్య గౌరవమును నిలువబెట్టుట కేమి, ఆంగ్లేయ దేశము తన ధర్మము నేరీతని నిర్వహించునో త్వరలో తెలిసిరాగలదు. ప్రపంచమునకు పెద్దసంగతులను బోధించుచున్న ఆంగ్లేయ దేశము, ఇర్రెండు, ఈజిప్టు హిందూ దేశముల విషయమై ఎటుల మెలగునో యని, నాగరిక లోకము ఎదురు జూచుచున్నదనుట నిశ్చయము.

రాటము : సర్ వి. సి. రేగారు

సర్ ప్రభులందరూ రాయగారు స్వగ్రామమునం దుకన్యసింఱుచు, రాటపు యువయోగ మును గూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రతివారును తమ తీరిక కాలమునంతయు నూలును వడకుట కుపయోగింపవలెనని హెచ్చరించుచు, రాటమే జేశమోక్షమును తీసికొని రాగలదని నుడివిరి. ఆరుమాస మ్ముల లోపల గ్రామజను లందఱును తామువడికిన నూలుతో బట్టలను నేసి వానిని ధరించుచో తమ మనోరథ మీదేదనని పలికిరి. విదేశవస్త్రముల సేంకను ధరించుచున్న వారిని సాంఘికముగ జహిష్టాంకువలెనని గూడ నిలకొనెననిరి. సర్ ప్రభుల చంద్రరాయగారు సహాయనిరాకరణావలంబులు గాదు. వీరు సుప్రసిద్ధ రసాయనశాస్త్రజ్ఞులు. మిల్లు పరిశ్రమను వృద్ధిజేయుటకు వీరు విశేషముగ కృషి సలిపియుండిరి. అట్టివారు సయితము, రాటము నిందింపటి మహాత్ములు గలదని బలుకుచు, సోదర దేశీయులకు స్వదేశవస్త్రావలంబనమును బోధించుచుండ, మద్రాసు మంత్రులును, వారి పక్షము వారును రాటమును నిరుపయోగకరమని నిరాకరించుట పరిహాసాస్పదమని వేరుగ చెలుప నవసరములేదు. చెన్న నగరమునం దిటీవల జరిగిన మద్రాసు సహకార సంఘసభయందు అధ్యక్షత వహించిన రా. వి. టాల్మీగారు ఉపన్యసించుచు, గ్రామప్రజలకు తీరిక సమయములందు రాటము మిగుల యుపయోగకరముగ నుండుననియు, స్త్రీలు తమ తీరిక సమయమును రాటమును వాడుచు సద్వినియోగము జేయగలరనియు, తామ సమయము లందీ వృత్తి మిగుల లాభకరముగ నుండుననియు, రాటములను మొగ్గములను వీరితిన నుపయోగింప వచ్చునో కనుగొనుటకు బొంబాయి సహకారశాఖవారు ఉత్తరువులను పంపియుండిరినియు, సహకారోద్యమావలంబులు జ్ఞాన మేవైపుననుండి వెలువడినను స్వీకరింపక మానరనియు, తెలిపియుండిరి. మన రాజధానిలోని అధికారులకును, బొంబాయి రాజధానియందలి అధికారులకును దృష్టిభమునందు భేదమెంతగలదో ఇందునుబట్టి కనుగొనవచ్చును. సహాయ నిరాకరణవాదులు రాటముయొక్క విలువను పొగడి నంతమాత్రమున, సహకారవాదులు దానిని నిరసించి తీరవలయు నను వంతమును ఇతర రాష్ట్రములలో చూపులలేదు. మద్రాసు కో ఆఫరేటివు కాన్ఫరెన్సువారు గావించిన తీర్మానములలో, అధికారాభిమానులకు రుదించని తీర్మానములు కొన్నిగలవు. దేశమునందు అన్ని శాఖలవారి మధ్య ఐకమత్యమును సహకారమును పెంపుజేయుట కును, మద్యపానాది దురభ్యుసముల బోగొట్టుట కును చీకటిశాపుటకును పాటుబడుచున్నందులకు మహాత్మునికి ఈ సభవాని తన కృతజ్ఞతను కనుబలచిరి. కోఆఫరేటరులలో నూలువడుకు నేత నేయు వస్త్రులను ప్రోత్సహపడుటకు, కోఆఫరేటివు శాఖవారిని కోరబడును తీర్మానింపబడెను. ఈ కోర్కెకు, మన ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించెదరని యూహించ సాధ్యపడదు. గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమానికిగూర్చి ఎట్టి భేదాభిప్రాయము లున్నను, దేశమునందే నూలును తయారు జేయుటకును వస్త్రములను నేయుటకును, మహాత్ముడు ప్రజలకు గలిగించిన ప్రోత్సాహమునకు ఎల్లరును కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనముల నర్పింపక తప్పదు. ఈ రెండు వస్త్రులను దేశము విరివిగ నవలంబించి, హిందూదేశము తనకు గావలసిన వస్త్రముల కొర కితరదేశములవై నాధార

పడవలసిన దుస్థితినుండి తప్పించుకొన గలుగుచో, దేశమున కార్థికముగ స్వేచ్ఛ లభించును. దేశము నందడతో తులనాగను. బట్టుకును తిండికిని దేశము పరులవై నాధారపడియుండుట కవసరము లేనపుడు, స్వరాజ్యసిద్ధిని వెంటనే గాంచును. ఆకారణముచే గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమానికి యో పూర్తిగ నేకీభవించనివారు సయితము, స్వదేశవస్త్రమును పరిపూర్తి గావించుటకు శక్తి పంచనతేక తోడ్పడుట భావ్యము. ఈవిషయమై, భేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. దేశ మోక్షము నకు యోడ్పడుట కెల్లరకును అవకాశము లభించినది. ఈ యవకాశమును పోగొట్టుకొనక భారతీయు లెల్లరును ఏకదీక్షతో స్వదేశ వస్త్రావలంబమునకు బూతుచో, మార్కెట్ విమోచనము గాంచి, కృతకృత్యు లగుదురు.

కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీసభ

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుతీర్మానము ననుసరించి, పోలంటీసు సభ్యులును బలవరచి, శాసనాతీతమణమును ప్రారంభించు విషయమును గూర్చి యోచించుటకు, క్రొత్త వర్కింగు కమిటీ వారు గూడి విర్ధారణ గావించిరి. జనవరి 15 తేదీ వరకు వాలంటీరులు చేర్చుచుండవలయుననియు, అంతవరకు శాసనాతీతమణము సారంభింపగూడదనియు వీరు తీర్మానించిరి. వాలంటీరు లిప్పులను రెంట్టిని తయారు జేయవలయునని, తీర్మానమునందు గలదు. కాంగ్రెసు సేన ను చురుకుగ జేయుటకు సంసిద్ధులయిన వారి లిస్టు నొకదానిని తయారు జేయవలయును. రెండవ లిస్టు రిజిస్టరు లిస్టు. దీనియందు, ఇతరవసులలో నిమగ్నులైయుండి ఖ యిదు కు బోవుటకుగాని, దెబ్బల తినుటకుగాని, మృత్యువు నెదుర్కొనుటకు గాని సంసిద్ధులయిన వారిపేరు లుండును. వీరిని దండనమాల ననుభవించుటకు తప్ప ఇతర సమయ ములందు బిలువరు వాలంటీరులను తీసికొనుటలో సద్గుణవంతులగు స్త్రీలను పురుషులను మాత్రమే ఏరుకొనవలయునని, వర్కింగు కమిటీ వారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాంగ్రెసు తీర్మానానుసరముగ చెన్న నగరమున కాంగ్రెసు వాలంటీరులుగ విశేష సంఖ్యాకులు జేరుచున్నందులకు సంతసించుచున్నది. చెన్న నగరము తన మాంధ్యమును విడచి, దేశసేవజేయుటకు బూతుకొనుచున్నది. నగరప్రముఖులగు యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, కస్తూరి రంగయ్యంగారు, ప్రకాశంపంతులు గార్లు నాయకత్వము వహించి ఈ యుద్యమమును నడుపు బూతుటచే, ఇది ఇతరప్రదముగ కొనసాగునని యూహింపవచ్చును. స్వరాజ్యసంపాదనము పట్ల, మద్రాసు నుండలము ఇతర ప్రదేశములకు తీసిపోవదని, విశదమగుచున్నది.

ఇంకొక సమావేశము

పండిత మూలవ్యా, జిన్నా, భుగ్గీ, బయోకర్, నటరాజన్ మొదలగు ప్రముఖులు కొందరు గూడి, రాబోవు వారములో బొంబాయిలో నెక సమావేశమును కూర్చుటకును వివిధాభిప్రాయ ములు గల నాయకులను ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిని గూర్చి యోచించుటకై ఆ సమావేశమునకు రావలయునని ఆహ్వానించుటకును నిశ్చయించినట్లు, అసోసియేటెడు ప్రెస్సవార్త యొకటి తెలుపుచున్నది.

విచారకరమగు మరణము:— అహమ్మదాబాదు నగరమునకు బోయిన యాంధ్రప్రతినిధులందు ఏమారు పురనివాసులును నుత్సాహవంతులును పిన్నవయస్కులును నైనకందుల నుండర శివరావుగారు సంగ్రహణిలనను మృత్యుదేవతవారబడి రని వివరము జరితులను వారి కుటుంబమున కార్థుల సానుభూతిని చెలుపుచున్నారు. అహమ్మదాబాదునుండి వచ్చునపుడు శీతలముగ మిల్లైలునందు మృతినొందిరి. శివమును తిలిదండ్రుల యాజ్ఞాసారము ప్రకారము దీసికొనిపోయిరి. నేడు ఏలూరుచేరి సంస్కారములు పూర్తియైయుండును. శాత్రుసేవయందు ప్రాణములను గోల్పోయిన నుండవలకకావుగాని యాత్మకు పకమే శ్వరుడు కాంతిని ప్రసాదించుగాక!

నిర్బంధవిధాన విజృంభణము

వంగ రాష్ట్రము

యంత్రశాలపనివాండ్లు సమ్మెకట్టుట
పశ్చిమాలో 15 మైళ్ళలోనున్న నాంపదానీలోని గోనె గంచుల యంత్రశాల పనివారలో కొందరు కలకత్తాలో కాంగ్రెసు వలంటీరులుగా పని చేసినందుకు పోలీసులు ఆ పనివాండ్లను అరెస్టు చేసిరి. ఆపనివారిని తిరిగి యంత్రశాలాధికారులు పనిలో చేర్చుకొనమనిరి. అందఱును ఆ యంత్రశాల పనివాండ్లు 4500 మంది సమ్మెకట్టిరి. వారు సమ్మెకట్టగానే వలంటీరులుగా పనిచేసిన వారిని గూడ మరల చేర్చుకొందుమని యంత్రశాల యజమానులు తెలిపిరి. ఒక సర్దారును పనిలో నుండి తీసి వేయవలెనని పనివాండ్లు కోరిరి. యంత్రశాలయొద్ద పోలీసు కావలి ఏర్పడవలెను.

వెల్లింగ్టను యంత్రశాల పనివాండ్లొకను పనిలో చేరలేదు.

కలకత్తా పలంటీరులు

కాంగ్రెసు భిలాభకు వలంటీరులు యథాప్రకారము నిధులలో తిరుగుచున్నారు. 31-1-2 తేదీలలో దుకాణముల వద్ద బోధించుచుండగా 250 మంది వలంటీరులను పట్టుకొనిరి.

బొంబాయి

దేశీయనాయకుల సమావేశము
బొంబాయిలో సభజరుగబోవుట
పండితమదన మోహనమాలవ్యా, జిన్నా, భుగ్గీ, బయోకరు నటరాజుగార్లు మున్నగు ఏకమతమునకు చేరి నాయకులు కొందరాలోచించి జనవరి నెల రెండవవారమున బొంబాయినగరమునం దభిలపక్షనాయక సమావేశమును జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ప్రస్తుతరాజకీయ పరిస్థితుల చర్చించుట కా సభాన్ని పక్షముల నాయకుల నాహ్వానింతురు.

పూనాలో 127 మంది వలంటీరులను పట్టుకొనుట
ఈనెల (జనవరి) 2-వ తేదీ వుదయమున 127 మంది వలంటీరులను పట్టుకొనిరి. వారిలో 66 మందిని చెనెసాలకు పంపిరి. తక్కినవారు మిక్కిలి చిన్నవయసు వారగుటచే వారినివదలి వేసిరి. వారిందరిని పేరులను తలుచునగా మేముజాతీయ వాదులమని తెలిసిగారి తమతమ పేరులను తెలుపలేదు.

విక్టోరియా మెమోరియలు

ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన వారు విరాళములను కాజ ప్రతినిధిగారికి నంపిరి:—
హైదరాబాదు నైజాము రూ 100000
మహారాజ సింధియాగ్వాలియరు రూ 20000 జయపురం మహారాజు రూ 50000 బకోడ గయకర్నూ రూ 50000 ఇండోరు మహారాజు రూ 100000 భోపాలు జెంగగారు రూ 25000 కాష్మీరమహారాజు రూ 50000 వాధవహారాజు రూ 100000 సాంపురు నవాబు రూ 100000 రత్నం మహారాజు రూ 10000 సిరూరు మహారాజు రూ 5000 భవనగరు మహారాజు రూ 10000 డబ్బియా మహారాజు రూ 10000 హనగరు మహారాజు రూ 10000 ఖయరుపురం మిరాగాను రూ 15000 సంగలి రాజుగారు రూ 10000 దంతమహారాజుగారు రూ 8000 జమ్నూరు రాజుగారు రూ 2500 బంగవల్లి నవాబుగారు రూ 1000 గా.దక్కంగ మహారాజాధిరాజు రూ 100000 లింబడిఖ గూరు సాహేబుగారు రూ 2000.

విరాళములు పంపవలచుకొనినవారు రాజప్రతినిధి ప్రముఖులు తెలిపిరికి పంపవచ్చును.

విదేశ వార్తలు

ఈజిప్టు వ్యవహారములు

వియన్నాయందు గుంపు

డిసెంబరు 31:—వియన్నాయందు ఘమారు 60 వైద్య విద్యార్థులు గుమిగూడి ఈజిప్టును బ్రిటిషుపాలనను నిరసించుచు బ్రిటిషురాయబారుల కార్యాలయము దెసజనిరి. కాని పోలీసు వారు వీరి నాపివైచిరి.

సిరియకులు తీవ్రముగ నుండుట

డిసెంబరు 29:—ఇటీవల లండనుందు జరిగిన సంక తులవలన ఈజిప్టు పరిస్థితులయందు కొంచె మభివృద్ధి గానింది నను ఇంకను తీవ్రముగనే యుగ్మముని దలచుచున్నారు.

ఈజిప్టునందు శాంతిక్రమమును రక్షింపవలెనని ఆంగ్ల వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. ప్రస్తుత యశాంతి రాజకీయ సంబంధ మైనదియు, కానికి విరుగుడుగూడ రాజకీయముగనే యుండవలెననియు నీపత్రికలు వాపోనుచున్నవి. మితవాదులు తిరిగి అధికారమునకు వచ్చునటుల పీలుగలుగ జేయవలెననిగూడ నవి వ్రాయుచుండెను.

లిబనలు పక్షపత్రికలు ప్రస్తుత విధానమును తీవ్రముగ ఖండించుచు త్రోవవలెనను నూచింపవలెనని కోరుచున్నవి. ఈజిప్టు దేశీయులు శాంతముగనుండి దౌర్జన్యమునకు గడంగకుండ నుంపవలెననియు ప్రస్తుతస్థితి తాత్కాలికమైనదేయనియు గూడ నీపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

ఆయుధ నియమనభ

ఆంగ్లలీనాకలు

డిసెంబరు 31:—ఆంగ్లలీ నాకలు 10000 టన్నులు మా త్రాసు యుండవలె నను నూచన నందరు ఇంచుమించుగ నంగీకరించిని చెబుచుచున్నది.

ఆంగ్ల-పరాసులు

ఈదినము సమావేశమునందు పరాసునా కాశాఖయందొక రిజిస్ట్రేషన్ వ్రాయబడిన జాబును లీప్రభువుగారు చదివిరి. బ్రిటిషువారి తో యుద్ధము వచ్చినయెడల పరాసువారి స్వరక్షణకోరకు న ద్వైతము లావశ్యకములని ఆజాబునందు గలదు. పరాసునా కాశా ఖవారి యభిప్రాయములను ఈజాబు వెలిబుచ్చుట లేదని పౌర టుగారు నుడివిరి. ఈసమావేశమునందు పరాసువారిని అను మానముతో జూచుచుండిరినీ మీ నుడివిరి.

అడ్మిరలు డెబనుగారుగూడ పరాసు నా కాశాఖకును ఆజాబునకును యెట్టి సంబంధమును లేదని నుడివిరి.

వాయువిమానసంఘమువారు తమ నివేదికయందు నాకా, వైనిక వాయువిమానములకు కఠిన నిబంధన లేవనెత్తవలెనని నూచించిరి.

వాయువిమానములు.

ఆంగ్ల, ఆమెరికాలకు చెరి 135000 టన్నుల వాయు విమానములను దీసికొనిపోవు నాకలును జపానుకు 81000 టన్ను లును పరాసు ఇటలీలకు చెరి 60000 టన్నులును ఉండవలెనని నాకాసంఘమువారు చెలిపిరి.

వై నాసమస్య.

నాకావిషయమై నీ సమావేశమునందు గావించబడిన నియ మములను ఆయురు రాష్ట్రములవారు గావించికోనిన సంధిరూప మున నుంచెదరు. ఈ తీర్మానములను వై నాకు వర్తింపజేయ వీలులేనియెడల నీ రాష్ట్రములవారు వై నా స్వాతంత్ర్యమును గురించి యొక ప్రకటనను గావించురు.

పరాసు జాతీయవాదులు

కాన్స్ ప్రభువుగారు ఆంగ్ల దేశమునకు ప్రయాణమగుటకు పూర్వము వారిని దర్శింపగా పరాసు జాతీయవాదులు క్రమ క్రమముగా బలవంతు లగుచుండిరినియు, పరాసు సద్వైరైను నిర్మాణమున కగు వ్యయమునకు వారు సమ్మతింపజాలరనియు వారు నుడివిరి.

ఆంగ్ల ప్రతినిధులు

బాల్ఫూరు గారును లీ ప్రభువుగారును జనవరి 14 వ తేదీన ఆంగ్లదేశమునకు ప్రయాణమగుదురు. సర్ ఆక్లండు గడ్డి సుగారు వాషింగ్టనునందురు.

యాభు సమస్య

ప్రధాన ప్రభుత్వములవారు రైరుగురును హాలండువారును యాభు దీవిని గురించి కావించుకొనిన యొడంబడిక నంగీకరించిరి. ఇందువలన జపాను, సంయుక్త రాష్ట్రము, హాలండులకు యాభు

నందు తంజీవార్తాలయముల నిర్మాణ హక్కువచ్చును. యాభు- గాముల తంజీవార్త హక్కులు సంయుక్త రాష్ట్రములకుండును. యాభు-హంగాయిల తంజీవార్త హక్కులు జపానునకుండును. యాభు-మెనడో తంజీవార్త హక్కులు హాలండువారికుండును. ఆంగ్ల-ఇటలీలు కొన్ని అధికారముల తమ కుండుకొని దీని నంగీ కరించిరి.

గాంధీగారి యుద్ధము

ఆంగ్ల పత్రికలు

మాన్యైజురు గార్డయనునతిక అనామృతాబాదు కాం గ్రామును గురించి వ్యాఖ్యానము గావించుచు నిటులు వ్రాసెను. విశేష నా రహితముగ నాచరణముందు బెట్టినప్పుడు తన గంభీరవాక్యముల వలన సంభవించు నపాయములను గాంధీగారు గుర్తించియున్నది. వీరిని వారాలస్యముగ గనుగొనిరి. వీరి కార్యక్రమమునందు నిర్మాణవిధానము లేదు. అసహాయాద్య మావలంబకులు శిష్టమాటల నాచరణలో బెట్టినయెడల నందు శాంతి యుండనేరదు.

భారత లింగలు పక్షమువారు గాంధీయుద్ధమున జేరి రాజకీయ ఆత్మహత్య గావించుకొనరు. బొంబాయి మద్రాసు బెం గాలులందు గాంధీ మామూటులకు నాయకులు లాంగ్ పోలేదని ఇందువలన చెలియుచున్నది. గాంధీగారి పిచ్చి ఉద్ద్యమమును గాంచి మాంటాగూ సంస్కరణలను వదలుకొన నెంచరనిగూడ చెలియుగలదు.

హెచ్చరిక.

ఈజిప్టునందు ఆల్ఫ్రెడ్ ప్రభు చర్యను సమర్థించుచు “మా ర్నింగ్ పోస్టు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. గాంధీగారి అధికారము నింకను సాగనిచ్చినయెడల భారతదేశమంతయు త్వర లో రక్తమునందు మునిగి పోవును. భారతదేశమును రక్షింపవలె నన్న భారత ప్రభుత్వమువారు చట్టములను అమలులో పెట్టి గాంధీగారికి సరిగ్గ ప్రత్యుత్తర మీయవలెను. అట్లు గానియెడల ననతికాలములోనే రష్యాదేశమున లినను యెట్టివా డాయెనో భారతదేశమున గాంధీగారుగూడ నట్లుగును.

భారతదేశమున కపాయము

జనవరి 1:—గ్రామెనుగారు అజ్ఞప్రకారము పత్రికయందు నిట్లు వ్రాయుచున్నారు. అసహాయాద్యమును చిరకాలము నిలవ జాలదు ప్రపంచ పరిస్థితులనండి భారతదేశమును చేరుజేయ నెంచుచున్న ఈ యుద్ధము ప్రయత్నములు భారతదేశసహజ పరిస్థితులవలనను ఇరువదియవ శతాబ్దము యొక్క ధర్మముల వలనను తప్పక విఫలములగును. సమీప ప్రాచ్యదేశ సమస్య లను వెంటనే పరిష్కరింపబట్టకై భారతదేశాభివృద్ధియు శాంతియు నాధారపడి యున్నది. ఇటీవల ఈజిప్టు విషయమై బ్రిటిషువారు రవలించిన విధానము శోచనీయుము. ఇందువలన ప్రాచ్యదేశముతో మనకు గల సంబంధము చెడును.

యూరపు ఆర్థిక సమావేశము

వ్యాపారములు తిరిగి ప్రాంభించుట

డిసెంబరు 31:—లవుమారుగారి యధ్యక్షత్వక్రింద పా కిసునందు మిత్రమండలి ప్రాథమిక సమావేశము జరిగెను. వివిధ దేశ ప్రత్యేక సంఘములు వర్తక వ్యాపారము సాగింప నేర్పాలు జేయవలయు నను తీర్మాన మంగీకరింపబడినది.

అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంఘమునకు 200 0000 పౌనుల మూలధన ముండవలయు నని గూడ తీర్మానింప బడినది. దీనిని ఆంగ్ల, పరాసు, జర్మను, ఇటలీదేశములవారు ము ఖ్యముగ భరింతురు. హాలండు బెల్జియం వారు గూడ కొడిగ భరింతురు. మారకము తీసుకొనగ నున్న దేశములో నీసంఘము వారు వస్తువులు పుచ్చుకొన నేర్పాటుగూడ గలదు. రష్యాతో వర్తక వ్యాపారముల సాగించుట కవసరమగు పూచీలు పుచ్చు కొనవలెనని గూడ తీర్మానింపబడినది.

ఈ అంతర్జాతీయ పారిశ్రామిక సంఘమువారు అంతర్జాతీయ ఋణములు, ఈ వ్యాపారము సభివృద్ధిపరచుటకు యత్నింతురు.

కేన్సు సమావేశము

జపాను బెల్జియను ప్రతినిధులు మంగళవారమున కేన్సు నగరమునకు వచ్చురు. బ్రిటిషు ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

నవ్వుపరిహారములు

జనవరి 1:—బ్రయిండుగారు విశేషాంగ కాఖవారి కిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. నవ్వు పరిహారమును గురించి యూరపు క్షవివిధరాష్ట్ర సమావేశము వారు చర్చించుటకు

ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపరు. జనవరి ఫిబ్రవరి మాసముల నవ్వుపరి హార వాయిదాల మొత్తమును తగ్గించుటకు వరానువా రొప్పు కొనరు.

జర్మనులు పామగారి సతి

డిసెంబరు, 31:—జర్మనులు పామగారి సతీమణి ఈజిప్టు దేశీయులు సంఘభావముతో నుండవలెనని విజ్ఞాపన గావించుచు నిట్లు నుడివిరి:—ఆంగ్లేయులను మరచి పోండు. వారికి గనాకారముగ ప్రసక్తించుడు. ప్రతి పురుషుడును స్త్రీ యొ నిట్లు నుడువవలెను: “సర్వత్ర కుడగు జేవుడా, పుత్రేశవాస మున నున్న ఈజిప్టుదేశీయులను తిరిగి వారి దేశమునకే స్థూ స్యాత్మత్యభావముగలది వారు ప్రకాశించుదురుగాక”

ప్రాచ్యదేశములు

రాయల్ ఇన్స్టిట్యూటునందు దుపన్యసించుచు కాన్స్ (ఇన్స్టిట్యూ గారిట్లు నుడివిరి:—బాగ్దాదు రైలు మార్గము చాలప్రాముఖ్యమైనది. లండను నుండి భారత దేశమునకు భూమార్గముగ నిది యుండును. ఈ మార్గ మును వారముదినములలో జేరవచ్చును. హైఫానర్తమునకు చాలముఖ్యమగునాకాలయము గాగలదు. రష్యానుందు పరిస్థితు లు శాంతింపగ నే నెట్లులు అసియా చాల సుపయోగకారి గా గలదు. మెసపొటోమియా ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకు మూలధనము వంటిది, మెసపొటోమియా నూనెగనులు ప్రశస్త మైనవి

పరాసు - కెమెలిస్టు యొడంబడిక

జనవరి 1:—పరాసు కెమెలిస్టు యొడంబడికయందు రాయ బారములను జరపిన ప్రాంక్లిను బుల్లియను గారు కేన్సు సమా వేశమునకు జనుచుండిరి.

సిరియా

పరాసు కాననసభయందు బ్రిజండుగారిట్లు నుడివిరి. సాధ్యమైనంత ద్వైలో సిరియాదేశమునకు అధికరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్య మీయబడును. సిరియాకు నానాదేశసంఘమునకును పరాసువారు మధ్యవర్తి నుండురు. ఆంగ్లేరా ప్రభుత్వమువారి వలన నైరీషియాకు శాంతిచేసారను. సిరియా హైకమీషనరు గారికి 500 లక్షల ఫ్రాంకుల నియ్యటకు కాననసభవారు రంగీకరించిరి. ఈ ధనము నైరీషియానుండి వచ్చినవారికిని కార్మికులకును వెచ్చింపబడును.

లిట్లును ప్రభువుగారు స్వీకరిండునకు విరామార్థము చను చున్నాడు. మార్షిమాసమునందు వీరు భారతదేశమునకు ప్రయాణ మగుదురు.

అమెరికావారు 284 కొయ్యిలో జేయబడిన ఓడల నమ్మ దలచిరి. వాని ఖరీదు 17000000 పౌను లుండును. వానిని 255000 పౌనుల కమ్మవలచిరట.

ఖుర్దిస్థానునందు రవెండజా ప్రదేశమునందు తురుష్కు లును ఖుద్దజును గలసి ఒక పటాలమును పోలీసుదళమును ఎది ర్పిరి. పటాలమునందు 4 రు హతులైరి. బ్రిటిషుఅధికారముక్రింద 1000 దేశీయపటాలమువారు తురుష్కుల పారవ్రోసిరి. బల్లె దుల్లాగారు శత్రుపక్ష నాయకుడుగ నున్నట్లు చెలియుచున్నది.

ఫాన్సునందు మేయన్సు, ప్రాంకుఫర్టు జిల్లాలలో అంక్షు వ్యాధి తీవ్రముగనున్నది. ఈ వ్యాధి ఇదివరకు ఇన్ ఫ్లుయెంజావలె వ్యాపించుచున్నది.

అమెరికాయందు సరకులు గొనుటకుగాను రష్యావారు 100 లక్షల డాలరును సంపాదించిరి. ఇందుకుగాను రష్యాతర పున క్రేసిన్ గా రమెరికా ప్రతినిధితో నొకపత్రముపై సంతక మొనర్చెను.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము, ఏలూరు

విజయనగరములో

అయోధ్యా మైదానముమీద వేసిన నాటక శాలలో 5-1-1922 తేదీ గురువారము

శ్రీరామ పాదుకా పటాభిషేకం

ప్రదర్శించబడును.

రేట్లవివరం:— రూ 3, 2, 1-0-0, 1-8-0, 0-12-0, 0-6-0. స్త్రీలకు రూ 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0.

M. N. Rao, Gadavalli Suryanarayana Zamindar, Rao, Hon. President, Manager.

సూర్య నెరుగని జీవరాశి

భముద్రమట్టపు ఆంధ్రమోలోకము

(మైమేగజకనుండి)

మొదట లేచి జీవమును దుర్మతిని సాహసముగా చూచుకొందుము. గాని ఎక్కువజీవరాశి మొదట లేకనే జీవిం చును. అటుజీవమును వెల్లురు చవిచేయును. ఇంక సముద్రపు మట్టములే అధోభాగమున గుమాట యేమి? కట్టిపెట్టె జీవరాశి ఎంత క్రిందికియున్నను, సముద్రములో అగాధమైన స్థలమందు జీవరాశి ఎంత క్రిందికియున్నదో అంతటివలెగా లేదు. ఈ అగాధోద్రేకము వెల్లురునకు ఆనందమునకు కడుదూరమున నున్నది. భూమియొక్క వైశాల్యము 1970 లక్షల చదపుమైళ్లు. దీని లో 140 లక్షలు జలభాగము. 570 లక్షలు భూభాగము. తిమిం గిలములు మొదలుకొని వ్యవసాయ పరిమితి క్రిమలను కూడ తె క్కించినచోడల సముద్రమందు జీవరాశి భూమిమీద నున్న దానికంటె మిక్కిలియెక్కువ. సముద్రపు అడుగుభాగము లేక గర్భమును మనము చూడగలిగినచోడల అది మనముగానుండును. మెరకపల్లములతో నిండియున్నది. భూభాగముదలి కొండలకు పటియైన అగాధోద్రలును, లోపలును సమప్రకృతియలను సముద్రములందున్న జలము సమప్రకృతియందున్నయెడల సమింతయే 1 1/2 మైళ్లు ఎత్తునకు ముంచివేయును. సూర్యకిరణ యలు 5000 అడుగుల కన్న లోతునకు చేరలేవు. కాని జీవ రాశి ఎంతలోతునందైనను ఉన్నది. జీవమునది మిక్కిలి విచిత్ర ము. దీనినిగురించి మనకు బాగుగ తెలియదు. అత్యుత్కృష్టజీవ మును మనము వెల్లురుతో కూడినదిగాను, స్వర్గమును జేవతలను కేవలము జేజోమయముగను ఉపించుచున్నాము. గాని సము ద్రమును కోధించువప్పుడు కొన్ని అగాధస్థలములందు కూడ జీవము కాన్పించుచున్నది. అగాధ మన, కొన్ని లోతులలో హిమాలయపర్వతములను ఒక డేగిలాలో గులకరాళ్లు పడవేసి కట్టు పడవేయ వచ్చును. ఆంధ్రమోజాప్తము లైన యీ లోకములందుండు జీవరాశులను వనస్సు చించితేదు. వాటి రూపము మిక్కిలి అద్భుతముగాను భయానకముగాను నున్నది. జలోపరిభాగమునుండి, సముద్రగర్భమువరకును జీవరాశి ఉన్నది. ఛాయాగ్రాహకయంత్రము నీటిలోనికి దించి శవ్యుడు కొంతలోతువరకే క్రిమలముగ నుండును. 500 అడు గుల లోతుకు దించినప్పుడు ఛాయను గ్రహింపలేదు. అంతయు నల్లగా నగును. తేజస్సు ఇక్కడకు చేరలేదు. గాని యిచ్చటను, నింకను కేలమైళ్లకు లోతునకును, వత్సయములు మొదలగు జలచరజీవులు లున్నవి. తే.స్సు ననుసరించి, తేజో హీనము లైట్టిన్నీ కేవల గాఢాంధకరమౌతున్నట్టి స్థలము లకుకూడ జీవరాశి కలదు. జీవము నిర్వహించగలదు. కొన్ని లోతులందు, పెద్ద పెద్ద ప్రియర్లు జలభాగముచే బుల్లము లగును. అట్టి లోతులందు దు కూడ యా ద ము లు న్నవి. కొన్ని జంతువులుతమకన్న పెద్దజంతువులను మింగగలవు. కొన్ని తమ శరీరకాంతితో తమమార్గములను తేజోమయముగ చేయుగలవు. సూర్యకిరణతేజస్సు ఆ ప్రదేశము నెన్నడు ప్రదేశింపలేకున్నను జీవజన్మములు జీవించుచు అభివృద్ధి పొందుచున్నవి. నీటి యందుండి అప్పుడప్పుడు ఎండ కాగుటకు ఎగిరెగు చేపలవలె కొన్ని జీవించును. అడుగునెలచెన్నక్రిములున్నవి. వాటికి చక్కమోహములైన దొంగ్గులు తొడుగువలె నున్నవి. ఇంకను నానావిధములైన రూపశామములు గల జీవరాశులు లోకము లున్నవి. నీటికి వ్యత్యగ్గసంపర్కము తేదు. సూర్యతేజస్సు ఎంతవరకు సముద్ర లోభాగమునకు వ్యాపించునో అంతవరకే వ్యత్యజీవము వ్యాపించియున్నది. పిమ్మట చిట్టచీకటియే గలదు. గాని వాడుకలేనిగిరిగి గచ్చుమీద మెత్తనిపూరినలె, యీలో తులకు వెనుండి చచ్చిన వ్యత్యజీవులపాడి చేరుచుండును. ఇది యీజంతుజాలమున కాహారము. ఈ చిన్న జంతువులను తినెడి మాంసభాదులైన కొన్ని పెద్దజంతువులును కలవు. వాటికి పెద్ద దంతములును, శరీరముకన్న పెద్ద వగు అన్నకోశములును కలవు. వీటికన్నను అశ్వర్యము- తమకన్న పెద్దజంతువులను మింగెడు జంతువులు ఇంక లోతున నున్నవి ఈ ప్రపంచము మన దృగ్గోచరము కాదు. ఎంతవిచిత్రము! కొటానకోట్లు యీ జంతువులు సూర్యుని, చంద్రుని, నక్షత్రములను ఎన్నడు ఎరు గవు. అగాధమైన లోతులో, అకాశమైన నీటికిందను చిట్ట చీకటిలో ఇవి పుట్టి పెరుగుచున్నవి. బురదలో వాటి ఉనికి, వర్షములలో భవానములవల్ల సముద్రములకు కొట్టుకు పోయిన భూభాగ వాటికి ఉనికి. ఆ బురదయే నీటికి అహారము.

మొదట స్థూలమైన భూభాగము క్రమముగా నీటిలో, కదలి నూత్నపదార్థమై నీటి కాహారముగా పరిణమించుచున్నది. దీనిలో చాలభాగము జలభ్రష్టము, వ్యత్యజీవులు కలిగియు న్నది. వానపాములు మన్నున, నల్లగుల్లలు యిసుకను తిన నట్లు ఇవి యీబురదను తిని బ్రతుకును. జీవితార్థమును నిర్వ ర్తించుటయందు ఇవి మిక్కిలి అద్భుతకర్మలను సాధించినవి. చెమ్మ కాళ్ళకు తగలకుండ గడలమీద నడుచువారివలె యీ పురుగులు తమ కడుపులు బురదకు తాకకుండా ఎత్తైనట్లు వంటిన్ని, పొడుగైనట్లువంటిన్ని కాళ్ళపై నడుచును. కొన్నిటికి పెద్దమీసము లున్నవి. కొన్నిటికి శ్రేణులు శరీరమునకు దూర ముగను ఎత్తుగను నున్నవి. అయితే ఆ శ్రేణులపైయోజనము కానరాదు. ఏమిచూచునో, ఎట్లుచూచునో తెలియదు. కొన్నిటి శరీరము జగజగ మెరుయుచుండును. ఇది ఉప్పునీటియందుండు జంతువుల కే కలదు. మంచినీటియందులచేపలకు నిట్టికాంతి లేదు. పెద్దతిమింగిలములైన ఇట్టికాంతి లేవే. ఎంతదూరము చూడ గలవో, ఎట్లు చూడగలవో, జీవించుచునో తెలియదు. కాని కొన్నిటికి పెద్దకండ్లు, కొన్నిటికి చిన్నకన్నులున్నవి. కొన్నిటికి కండ్లు లేనేలేవు. 600 అడుగులలోతులో చేపలకు, పొడుగై ఎత్తైన కాడలపై శరీరమునకు దూరముగా కండ్లుండును. 240 అడుగులలోతున కండ్లులేనచేపల కలవు. కొన్నిటికి ఇంకను లోతున, దుర్బిణీయంత్రమును పోలిన కండ్లు, మీదుగా చూచు టకు పిలగునవి కలవు. ఇట్టి ఊర్వ శ్రేణులవల్ల, మీద నుండు చేపలను సమయము చూచి యిది మింగి శరీరయాత్ర జరుపు చున్నట్లు కానబడుచున్నది. టెట్రాకటిలో ఇంతలోకము ఎట్లున్నదో ఎవరూహింపగలరు? లోతులేని నీటియందు జీవ రాశి మెండై, జీవభాగము హెచ్చుకాగా, ఆజంతువులు, లో తుకు పోయి క్రమముగా నాలోకమునే తమదిగా చేసికొని బ్రతుకుచున్నట్లు కనిపించుచున్నది. భూచరములైన తిమింగిల ములు క్రమముగా జలచరము లగుటకు ఇదియే కారణము. లా వులు, ఎక్కిమాల మంచులో దాగిని నివసించుటకు ఇదియే కారణము. బలగంతులవాడి కోర్కలేని బహిరంగతీ యింతే. జలహోభాగములందు పూర్వముండెడి జంతుగంతతీ యిప్పుడు అగాధమైనలోతులందు దున్నది. చీకటిలో జీవించుకత్తి అది పట్టకపూర్వమే సంపాదించినది. అందరుండు చీకటిలోదా బంతుత్పత్తి వ్యత్యోపత్తి జరుగుచున్నవి. అశ్వర్యము!

కర్నూలు జిల్లాలో తుపాకిలై సెన్సులు రద్దుచేయుట సహాయరాకరణోద్యమ ప్రచారకులకు భోజనము పెట్టి నందుకో, సభలలో హాజరయినందుకో లేక మరె దుకో గాని యీ దిగువ పేర్కొనబడినవారలకు లై సెన్సులు 1922-వ సంవ త్సరమునకు ఇక్కడల మని జిల్లామేజిస్ట్రేటు తెల్పియున్నాడు. 1 తా.పరమాండము 2 గూటూరి బాలరంగయ్య (8) బల్లినేని రామన్న 4 వైశ్యుడు మహావ్యధు 5 రాజులరెడ్డి 6 మామంతయ్య 7 అనపూ చెన్నయ్య 8 అంబటి బోగిరెడ్డి 9 కట్టా సుబ్బారెడ్డి 10 పోలు తిమ్మారెడ్డి 11 మునిరెడ్డి 12 క్రిష్ణారెడ్డి 13 మామంతయ్యరెడ్డి తిరువేంగడము మొదలియారు. వీరందరును చాలవరకు మలసాలైన నివసించు రయుతులు. చెంచువాళ్ల మొక్కయ్య, అడవిజంతువులయొక్కయ్య బాధల నుండి తప్పించుటకు తపాకులను పొంది, ప్రస్తుతము విధించిన స్తాంపుపన్ను మాదా భరించుచున్నార. ఇట్టిస్థితిలో వారి ఆస్తి లను పంటలను రక్షించుకొనుటకు పొందియున్న తుపాకులను రద్దుచేయుట వింతగ నున్నది. ఈజిల్లాకు ప్రతినిధులమని ప్రయాణపు ఖర్చులనుకొను ఇద్దరిపెద్దవనస్థుల విధి యేమై యుండును? తమ మనస్సంతృప్తికై నా కారణము నరయదురా? అన్నపూర్ణ

జన్మినువాలంటేరు : ఒక విజ్ఞాపనము
జన్మినువమువా నీక్రింది విజ్ఞాపనమును పంచి పెట్టు చున్నాడు.
“యరరాజుగారు 1922 వ సం॥ము జనవరి 13 వ తేదీ ఉదయము 8-00ను చెన్నపూర్ హక్రాత్రయమునద్ద దిగి ఊరేగింపు లో నీచోరొడ్డుగుండ పోయి అచ్చటనుండి చినాబజారుగోడ్డు గుండావచ్చి లాకారేజవద్ద తిరిగి వెళ్ళిబుగోడ్డుగుండా పోయి నాలాబావాధి దాటి విర్రెండు మార్గముగా గనర్న మెంటు మాను వారధిదాటి గనర్న మెంటుమానుకు పోవుదురని మీకు తెలిసియున్నది. హిందూదేశమునందు చెన్నపూర్ బ్రిటిషువారి మిక్కిలి ప్రాచీనస్థానము. బ్రిటిషువారి సంబంధమునం దిది య త్యంతరాజధానిపూరితమని ప్రఖ్యాతి వహించియున్నది. అందు కేవల హిందూదేశపుభావిచక్రవర్తియు సింహాసనమునకు వార గుడు నగు రాజసందర్శకుడు నాడు చెన్నపూర్కి విజయ మొన రించు సమయమున పౌరు లాబాలగోపాల మూర్త్యంపు పోవు మార్గము పొడవున గుంపులు గుంపులుగ బారులుతీరి నిలిచి యా నుప్రసిద్ధసందర్శకుని కుత్సానాపూర్వకముగ స్వాగత మొసంగ దగును. అందుకేవల పౌరులంద రూరేగింపు పోవుమార్గము పొడ వున గుమిగూడి యరరాజుగారి కుత్సానాపూర్వక మగు స్వాగత మొసంగ ప్రార్థితులు. గృహస్థులు వారివారి యిండ్లను వెండి పేరంటములసమయమున శృంగారించునట్లు బావుటాలు పచ్చతోరణములు పూలమాలలు మొదలగునానితో నలంకరింపవలయును. వ్యాపారులు తమపావులను దుకాణములను కార్యాల యములను అలంకరించి తెరచి యుంచి వారి యుత్సాహమును ప్రకటింపవలయు నని ముఖ్యముగా మనవిచేయుచున్నాము.
బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో సంబంధము కలిగియుండుట యందు దిది మిక్కిలి ప్రాచీననగరమై యుండుటవలన వ్యవసాయ పూర్వకముగ నాహ్వానించుటకును నుత్సానాపూర్వకముగ స్వాగతసత్కారము లాచరి చుటకును హిందూదేశమునందు చెన్నపూర్ ప్రభుత్వమునగరమని రాజసందర్శకుని కీ సమాచారమును నూచించునని విశ్వసించుచున్నాము.” (దక్షిణ ఇండియా లిబరల్ ఫెడరేషన్.)

ఆంధ్ర పత్రిక చందా వివరములు

1921 వ సం॥ మార్చి మొదటితేదీ నం॥యొన నీ క్రిందివిధమున చందాను ఏర్పాట్లు చేయబడినవి.

దినపత్రిక సంవత్సర	చందా రూ	24	0	0
అర్ధసంవత్సరము	”	12	0	0
మాసమాసములు	”	6	4	0
మాసమునకు	”	2	2	0
వారపత్రిక సంవత్సరము 1-కి	”	4	0	0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాను పంపబడదు.				

సంవత్సరాది సంచిక

దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	1	0	0		
దినపత్రిక సంవత్సరపు తక్కువ చందాదారులకు	1	4	0		
వారపత్రిక చందాదారులకు	...	1	4	0	
ఇతరులకు	...	...	2	0	0

ప్రస్తుతము పోస్టు రూజుప్రకారము 0-2-0 రిజిస్టరు చార్జి అధిక మగుచున్నది. మీరే ముందుగ మనీ యార్డరు పంపిన ఈ ఖర్చు తగ్గును. పి.పి.లు పంపినచో సాము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించెను.

“దేవామృత రసము”

(3212)

సర్వోత్తమము - దేశీయ దివ్యవృద్ధము.

భగవంతుని పరపూర్ణ అపారకరుణామృతము, లోకప్రసిద్ధిచెందిన జీవజ్వామృతము. ఏకాలమున దైవము వీరమునకుం దైనను, వాటిపై తేన్మొదలైదములు పొటింపక ఎట్టి ప్రాణవ్యాధులకైనను పథ్యాపానము లావశ్యము లేకనే పోవలెకని నెలపలికి ఉపయోగించుట కనుకూలమైన పాటిలేనామృతక మూలికారసము. ఈ దేవామృతము నోకమాత్ర ఉపయోగించిన వారు ద్వివి యధారపిరిని వారి ఆశ్వర్యపడక తప్పదు. ఇట్టి సగము నివర్తించునా యని ప్రశ్నితేయ నక్కర జీదు. ఏ మనుష్యునిచేత మాదేవామృతరస ముండునో, అకడే సకలకోగములు నిర్మూలింప సమర్థుడైన పెద్ద డాక్టరు ఉపయోగించెడి విధానమును మందులకు పంపబడును. వైమేయము చూచి తీయుడు. ధీమి అద్భుతశక్తిని సహింపలేక అంత్యమందు, రసము ఆనెడి పేరుతో మాయసరసము లుత్పత్తి యగుచున్నది జ్యోతి.

ముత్తముగా తెప్పించెడి వ్యాసాలకు మందికమివన ఈయబడును.

1 టెన్సు బుడ్డి 1-కి రు 2-00
2 టెన్సు బుడ్డి 1-కి ,, 1-00
3 టెన్సు బుడ్డి 1-కి ,, 0-6-0
పాంగిలో బుడ్డి 1-కి ,, 0-6-0
వ్యాకింగు పోటీకే ప్రత్యేకము.

ముఖకుట్ల నరసింహావధానులుగారు, (ప్రాప్తై)టరు,
దేవామృతరసము అఫీసు, కర్నూలు, క. I. Rv.
లేక
అక్కిక అండు కో., (ప్రాప్తై), మదరాసు.

పి. మధుకృష్ణ శెట్టి ఆంధ్ర పత్రిక, కర్నూలును పీజంటు, నెం 49 వరదాముత్తప్పకవిధి. మదరాసు
ముఖకుట్ల లక్ష్మీనారాయణకాంగులుగారు, చేబోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

వృత్తాంత లేఖలు

ఉరవకొండ వార్తలు

ఈక్రింది 21 మంది మీద 107 కేసు ప్రయోగింపబడినది.

బోయ వల్లెళ్ళగారు, బుస్సెగారి నారాయణప్ప, పదిలేటి బుగ్గప్ప, బోయబండయ్య, కొనకొండ బయ్యన్న, గోరి బాబాసాహెబు, అలూరు కాబాసాహెబు, యాడిగోన్న వెల్లె కల్లప్ప, వరుబ నారాయణప్ప, కొత్తపల్లి వల్లెళ్ళగారు, కట్టబడి యిమాంసాబు, చిరుమల రామయ్య, అరేటి గోవిందప్ప చిరుమల అచ్చప్ప, ఉప్పరపుర కొండప్ప, పెక్కుబుడెక సాబు, భాబాసాహెబు, యెల్లూరి హుసేనాబు, కండే నారాయణప్ప, గల్ల కదిరప్ప, డెక్కానెక్కు సాహెబుగారు.

డిశంబరు నెల 19 వ తారీఖున విచారించబడి మరల జనవరి నెల 4 వ తారీఖున గుత్తికి వాయిదా వేసబడినది. డివర్ లో మాగ్రామమునుండి కెయిలువ వెళ్ళిన శ్రీయత పేకూరు నారాయణరావులు యెల్లం రాజు నారాయణుడు ఘట్టు పెంకటరమణప్పగార్లును డిశంబరు 28 వ తేదీన విడుదలపడి మాగ్రామము 29 వ తారీఖున జేరి ఇకనుండియు కార్తెగెనుపని క్రమముగా జరుగునని నమ్ముచున్నాడను.

ధూళి పూడి

(ఒక విలేఖను యొద్దనుండి).

డిశంబరు 30:-కాంతిసేన:-గింత గురు కాంతిసేనగారి వేరియన్నార, ఇందు 20 వందల పానులద్రవ్యము అనుపేర దళముగా నేర్పడి అక్కిపు భోయ్యగారు మిగిలినవారు అందఱును రిజర్వు భోయ్యగారు ఉన్నారు.

ఈగ్రామములోని కల్లు దుకాణమును భాయముచేసిరి. మాగ్రామ కరణముగారుగాని వైశ్యులగానిఇతరులుగాని ఎవ్వరును ఈదులను గీతకు ఇచ్చియుండలేదు. బ్రాహ్మణులు పొతూరి శేషయ్యగారి తాలూకు ఈదులు మాటిని యజమాని అగ్రాధికారము గీసి, గింత దిగులనుండి లాట్లు కట్టిరి. ఎన్ని విధముల చూచినను ఈలాట్లు పోవువార్యులగుపడలేదు. శేషయ్యగారి తమ్ముడు బాలాడు ప్రాతూరి సుబ్బారావు లాట్లు దిగి పోవువరకును ఉపవాస దీక్షను తీసుకొనెను.

పులిపా: రాఘవయ్యగారును ప్రక్కండం నరసింహం గారును అట్లుచేసిరి. అంతట కూలీ చలయయ్య సగుడును నెద్దవనిషియు నగుటచేత ఉపవాసదీక్ష మానకలగినది. లాట్లు తీసి వేసెదను అని చెప్పెను. మరలడిగియమున తీసివేయగా దీక్షాపరులు భోజనము చేసిరి. తాటికట్లు గీతకు ఇయ్యకుండుటకు సంతకములు తీసుకొనబడుచున్నది. మా-రా శ్రీ, కల్ల పోతు భద్రయ్య వర్రాల తాలూకు ఈదులు గింత ప్రాక్టు 2 ను కలాలీలు అనుపతి లేకుండగనే గియ యెత్తించుచుండగా వలదని యజమానులు అటంక పరచిరి.

రాజుములు: కలాలీల కొరకు గింత రాజుములు చౌకధరలకు కార్తెగెనువారు పంపియున్నారు.

మి:వీరరతి జయప్రదముగా సాగుచున్నది.

ఈగ్రామ రాజగోపాలస్వామి ఆలయము ధర్మకర్తలకును నాకరులకును గల తగాదాలు పరిష్కారము నిమిత్తము పంచాత్తిని ఏర్పరచుకొని ఘమాత 1000 రూపాయల వ్యయమును తప్పించుకొనిరి.

కర్నూలు వార్తలు

(ఒక విలేఖనుండి)

డిశంబరు 31:-గతనెల 22 వ తేదీని తిరుచనాపల్లి వాస్తవ్యులు ఇబ్రహీం సాహెబుగారు 144 కేసును ఉల్లంఘన చేసి గాంధీ మైదానములో బహిరంగసభగాంచి ఉపన్యాస మొనగిరి. పిమ్మట సభకు వచ్చిన 3000 జనులు భజనచేయును పుష్పిలువెంట తిరుగుచు సాహెబుగారిని రాత్రి పది గంటలకు బహిరంగదీక్షచేసిరి. మరునాడుదయమునకాడ మరల హిందూమహమ్మదీయులు చాలమంది భజనచేసి. సాహెబుగారు మరల 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జమ్మూ మసీదులో వాజునయమున ఉపన్యసించిరి. 24 వ తేదీ ఉదయము సాహెబుగారు స్వయముగావెల్లి డిప్యూటీ మాజిస్ట్రేటు గారిని దర్శించి తనకు వాడంటు వున్నదని తెలియదున్న దనియు వున్న పక్షమున యిక్వలసివనియు, లేకున్న మరియొక గ్రామమునకు వెళ్లదనియు అడుగగా సర్జిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారివద్దనున్న వారంటును యిప్పించిరి. ఆవాకంటుప్రకారము

జాబులు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశము వారిసభ తేలుకు గ్రామమున 26-12-1921 తేదీని భ.రా. శ్రీ ఆచంట నూర్యనారాయణ రాజుగారి యజమాన్యమున జయప్రదముగ జరిగినది. నిబంధనలు తీర్మానింపబడినవి. శ్రీ ఆచంట నూర్యనారాయణ రాజుగారు దయతో ప్రావిజన్ల క్రిక టింగి నుండుటకును, మండలసభ్యులను స్థాపించి పత్రికాస్థాపనమునకు మార్గమేర్పరచుటకును అంగీకరించిరి. ఆంధ్రజిల్లాలు తగువిధమున సహాయపడి తమ విధిని సేవకర్చుకొందురుగాక.

నె. వెం. కామేశ్వరరావు.

శ్రీకృష్ణమండల ప్రాథమిక పాఠశాల పాఠ్యాంశము తృతీయ సమావేశము.

తేలుకు గ్రామమున ఈనెల 25 తేదీని భ.రా. శ్రీ కొ. శేషచాన్యలగారి యజమాన్యమున జయప్రదముగ జరిగినది. ఆచందలయంది ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయులును, తేలుకు వెంట పాడు సబుఇన్స్పెక్టరులును నిడదవోలు బోర్డు మిడిల్ స్కూలుల హెడ్మాస్టరు గారును హాజరైరి. భ.రా. శ్రీ ఆచంట నూర్యనారాయణ రాజుగారి ఉపన్యాసము ఉపాధ్యాయులశ్రీ గతులను వివరించు పద్యములతో హృదయరంజకముగ నున్నది.

ప్రథమమున మండల నిబంధనలు నె. వెం. కామేశ్వర రావుగారిచే ఉపపాఠించబడి సకల మండలములకును అదర్శ ప్రాయములుగ తీర్మానింపబడినవి.

లోయరు గ్రేడు 40-2-70. హయ్యరు గ్రేడు 50-8-95. కండర్ గ్రేడు 60-4-120 చొప్పున క్యాబిన్లను టీచర్లజేతముల స్కూలు ఏర్పడుటకును ఉపాధ్యాయులు అక్కివేలి 1-5 22 తేదీ లోగా చక్కబడనియెడల మొయి నెలలో అవసరభవేసి కర్తవ్యమును నిర్వహించుటకు ఫండ్లుచాలుటకు ఇన్స్పెక్టరు ఏజన్సీని నిర్దించుట- మున్నగు పనులనుతీర్మానములు తీర్మానముతో సంగీకరింపబడినవి.

శాలకసమావేశము సత్కారపురం తాలూకావారి తరపున భ.రా. శ్రీ. లాల్లు సుబ్బయ్యగారిచే నాహ్వయింపబడినది.

తేలుకుతాలూకాతరపున ఆహ్వానంఘమువారి సన్మానమున కత్తెంతి సంతోషధ్యానముతో సభ ముగిసెను.

దోనేపూడి సుబ్బారాయుడు

కార్యదర్శి

చేరాల, చీరాల పురవాసులకు విజ్ఞప్తి

జిల్లాటికె తొమ్మిదిమాసముల క్రిందట మన గ్రామములు రెండును భారీచేసి పచ్చిక బైల్లయందు నిర్మించుకొనిన తాటియాకులపాకలయందు ప్రకృతిసౌకర్యముల సమభివృద్ధి కాలము గడపుచుండిమి. వన పుద్యము న్యాయమైనదియు, సత్యమైనదియు అవుచున్నది. మనకు తటస్థించిన సకలకష్టములను అతికాలముతో భరించుచుంటిమి. మనలను పరిహసించి బాధించుచున్నను, మన ప్రతిపక్షులయందు రవంతయైన అనూయజాపక దైవమునే నమ్ముకొని యుంటిమి. మనము యీ కష్టసమద్రము నుండి యేకాటికి బయటపడుదుమో దైవమునకు తక్కి యితరులకు తెలిసివుండదు. భారతఖండమునకు డిశంబరు ఆఖరునకే స్వరాజ్యము తప్పక చేకూరునని ముప్పదికొట్లప్రజలు అత్యంతసంతోషంతో నిరీక్షించుచుండిరి. కాని ఆ సుముహూర్తము జగదీశ్వరుని అంగీకారము బడయకుండెను. మరొక కుభముచూసాహెబుగారు శ్రీకృష్ణజన్మచుండెనును ప్రవేశించెను. అని పట్టణములో ప్రజలు చెప్పుకొనసాగిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు తాలూకాకలహారీ దారుగారు సాహెబుగారిని విచారణచేసి 144 సి. పి. సి. ని ఉల్లంఘనచేసినందుకు, 195 సి. పి. సి. క్రింద చార్జీ చేసి 188 వి. పి. సి. ప్రకారము రిమాండుము 3 తిన శిక్ష విధించితిమి తెలిసిరి. 25 ఉదయము నెలవై సాహెబుగారిని బర్మాకి గొంపోయిరి. 26వ తేదీని యీపురవాస్తవ్యులగు పంచాలింగాల శేషన్నగారికిని, 28 వ తేదీని పూర్తి వెంకట సుబ్బారావు, నాటి వెంకటసుబ్బయ్యగార్లకును, 195 సి. పి. సి. ప్రకారము నోటీసులు జారీచేయుచు, ఉత్తరములు వర్రాలం జయపకూడదని పట్టి సర్కంటుగారిచే ప్రకటించబడిన 144 ను ఉల్లంఘనచేసి 22 వ తేదీని మీరును మరొకందఱును కలసి ఉన్నముచేసినట్లుగా తెలిసినది. గాన అట్లు చేసినందుకు 188 వి. పి. సి. ప్రకారము శిక్షచేసి మిమ్ముల ప్రాసిక్యూషన్ ఏలచేయకూడదో నోటీసు అందిన 24 గంటలలోపల సుజాయిషి యివ్వవలసినదని తెలియజేసితి. మరి యిద్దరికి అట్టి నోటీసులున్నవట. నోటీసులు గ్రహించినవారింకను సుజాయిషి యివ్వలేదు.

ర్రమును యీశ్వరుడు యేర్పర్చియుండును. కనుక స్వరాజ్యము బాహ్యరూపమున స్థాపితము గాలేదని యిప్పుడు మన మేమాత్రమును నిరత్యాహులము గానూడదు. కార్తెగెను నియమించిన కార్యక్రమమును ప్రతికృత్తియు తడవకవిత్తుతో కొనసాగించి పూర్తిజేసియెడల స్వరాజ్యము కొలదికాలమునకే రాగలదు. కార్తెగెను నిర్ణయించుటకు ముందుగానే మనము మునిసిపల్ పన్నులను చెల్లించుటకు నిరాకరించితిమి. ఉట్టుజేయుటలో మన అవసరమునుబట్టియు మన గ్రామకవిటీల తీర్మానమును బట్టియు మనము చేసికోవలసివచ్చెను. నిజ మిటుండగా కార్తెగెనువారు చెప్పెడి మాటలను విని మనము యిటుల చేసి తిన్నవని జెప్పెడి మనప్రతిపక్షుల ఆక్షేపణలను తిరిగి ఖండించుచున్నాను. మనము గ్రామములను భారీచేసినది మునిసిపాలిటీని రద్దుచేయ నందున మన సుప్రార్థ అసమృత్తిని ప్రభుత్వమువారు గ్రహించుటకే అని జ్ఞాపకము జేయుచున్నాను. ఇప్పటికిని అట్టి మునిసిపాలిటీని రద్దుజేయక నిర్మానుష్యమైన గ్రామములమైన మునిసిపాలిటీని సాగించుచు, డుట యెట్టి అక్రమమో సర్వేక్షరుడే నిర్ణయించగలడు. ఇకముందు మనము యేమిచేయవలెనో జాగ్రత్తగా ఆలోచించి నిర్ణయించుకొనవలసియున్నది. ఈపురిపాలెం గ్రామములో కాపురమున్న పేరాలవాసులు కొందఱు యిప్పుటికార్యక్రమమును మార్చి గ్రామములో ప్రవేశించితే బాగుండునని అభిప్రాయపడుచున్నటుల తెలియుచున్నది. దీర్ఘ కాలము కష్టముల సమభవింపవలసి వచ్చినప్పుడును ఒక్కే కార్యక్రమము వలన వ్యవహారము త్వరలో పరిష్కారము గావలయు సమస్తమును పుష్కలము విసుగుపర్చియుట మానపురికి సహజమేగాని మార్గబడిన కార్యక్రమము అభివృద్ధి నూచించునదిగా నుండునటుల జేయుట మనప్రధాన విధి. ఈసారే పద్ధతులనుగూర్చి యోచించుటకై బయలుదేరిన అందోళనకు మనవిరోధము కొందఱు అసత్యములను కల్పించి పేరాలప్రజలు పుద్యమును భంగపరిచి గ్రామములో జేరుటకై ప్రయత్నించుచున్నారని చెప్పెడి కల్పనాకథలు సర్వాబద్ధము లని నేను జెప్పుచున్నాను. గ్రామప్రజలలో కొందరికి గలిగిన అభిప్రాయభేదములు యీ అల్లరికి కారణమై యుండునని తలచెదను. ఏది యెటులున్నను భేదాభిప్రాయములను వెంపుజేసికొనుటకు సమయ మితిగాదని అందరికి జెప్పుచున్నాను. మనయొద్దమవిషయమున ముందు యేమి చేయవలెనో ఆలోచించుటకు చీరాల పేరాలవాసులకు లందఱు ఒకవోటు సమావేశమై చర్చించుట అవసరము. ఈ సమావేశము జనగరి రెండవవారములో జరుగవచ్చును. బెజవాడలో యీ నెల 7-వ తేదీన ఆంధ్రరాష్ట్ర నాయకుల సమావేశము జరుగునని తెలియచున్నది ఆ రోజున చీరాల, పేరాల ముఖ్యులు బెజవాడకు వెళ్లి మన పరిస్థితులు వారికి తెలియజెప్పి వారిసలహా బొంది నడచుకొనుట యొక్కమని నాకు తోచుచున్నది. నేను గత 4,5 రోజులనుండి మన సమస్యను గూర్చి తీవ్రముగా ఆలోచించుచున్నాను. మన చీరాల, పేరాల సమస్య జేతీయసమస్యగా మారింది. ప్రభుత్వమువారు మన మొరలను అలకించక మనను త్రోసివేసినప్పుడు, కార్తెగెను పక్ష నాయకులు మనకు జేయూరి నిచ్చి యంతవరకును కాపాడిరిని మనము జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను. కార్తెగెనువారు మన పక్షమున లేకున్నచో, గవర్న మెంటువారు మనల నింక నెన్ని కష్టముల పాలేసియుండెడివారో అనుభవజ్ఞులు యోచించవలసిన విషయమై వున్నది. మనము అందరము జాగ్రత్తగా ఆలోచించి యేదో ఒక పరపత్తిని యేర్పరుచుకొనే వరకు యెవరను యిప్పుడున్న పద్ధతుండి తొలగిపోరా దని ప్రార్థించుచున్నాను. సర్వదా సౌఖ్యవంతమై చూడ ముచ్చటగల మన రెండుగ్రామములమొక్క ప్రస్తుతినిగూర్చి తలచుకొనినప్పుడు నాకన్న యెక్కువగా వ్యవసాయచుండువారు మరియొకరుండవోరు. ఈ విషయమై యోచించినకొలదియు నాకు గలుగుచున్న మనోవ్యధ యిట్టిదని వ్రాయజాలను. తొందరపడి ఏదైన పొరబాటుజేసి మనకును దేశమునకును కాళ్ళతమైన అపకీర్తి లేకుండురుగాక యని అందరిని కోరుచున్నాను.

పేరాల నాగేశ్వరరావు

రైల్వేసమస్య

ఈజ్జుఇండియన్ రైల్వేసందలి బాజీయామున్నగు ప్రేషణలలో రైల్వేసనివారి సమ్మె ఇంకను అంత మొంతలేదు. యూరోపియను డ్రైవర్లకు ఒక పనివానిని చంపే నడక వదలిపై సమ్మె ప్రారంభమాయెను. పనివాడు ప్రమాదవశమున క్రిందపడి ఆ దెబ్బలల్ల మరణించినట్లు వైద్యులు అభిప్రాయమిచ్చిరి. పనివారు లేనందున కొన్ని బండ్లు నడవలేదు.

ఆధ్యాత్మిక జాతీయత

స్వరాజ్యము ప్రజ్ఞుల నందున భారత దేశీయత్వ సజీవమై యున్నది. ప్రస్తుతాశయము భార్య బంగళములో నిండ్లు తగులబెట్టి కత్తల గావించిన విప్లవమువలె నేదో యొకటి చెండురాప్తిములలో మాత్రము వ్యాపింపలేదు. కొద్ది మంది యత్యుత్సాహుల హృదయములలో మాత్రమే విచ్ఛిన్నమై లేదు. పిన్న కెడ్డ లందరి హృదయములలోను ప్రజ్ఞులి యున్నది. గాంధీ హత్యకు, లాలా లజపతి రాయ్, జులబందీ చిత్రంజనదాసు, నెహ్రూ పండితుడు మొదలైన వారి పరిపక్వహృదయముల నవగట్టెడి భార్యము క్షోభ్యము చేయబడినది. తదేకక్షితితో పనిచేసిన యువకులను పురికొల్పినట్టి యానంద్, ఆనంద్ మే, ప్రయోగమున కొంచెము మార్పు చెందియున్న అదే యానంద్, ఇప్పుటి మహా పురుషులకు పిచ్చియై త్రించిన స్వాతంత్ర్యప్రబోధమునందు కాన నగును. స్వరాజ్యము స్వరాజ్యమని దేశమంతయు ప్రతిధ్వనించుచున్నది. స్వరాజ్య యజ్ఞశాల మహాకాండతో బ్రజ్ఞులి యున్నది. బహిరంగముగ, మహాస్థానిక నేతలు బాధ పడుటయే ప్రమాణముగ తీసుకొనిగలిగినయెడల స్వరాజ్యాధిపతియని పిచ్చిగోచరమగుచున్న దని చెప్పవచ్చును.

ఒకప్పుడు నునప్పదానందులు స్వరాజ్యముగలించి యా, స్వాతంత్ర్యమును గూర్చియు పృథాప్రసంగములను వాగ్వాదములను చేయుచుండెడివారు. ఈ విషయముల గూర్చి వారికి సూక్ష్మముగ దెలియవచ్చును. దానిని వాగ్వాదములతోడను చర్చితోడను సంప్రదిచేయ నెంచిరి. విద్యాపీఠముల లంకరింప దగిన కాజీయవేల్తులు చాలమంది బయలుదేరిరి. తిరు బడిగన్నప్పడు చర్చ ప్రారంభించుచుండిరి. బర్మ, హ్యూం మిల్ మొదలైన పాశ్చాత్యప్రముఖులకు క్షుణ్ణి వారివద్ద యభిప్రాయముల నెఱుఁపు తీసుకొని వాని సర్థము చేసికొనకుండనే యుపయోగించుచుండిరి. ప్రార్థింతుము, దయచేయుడు, ఆన మృతి యాపుచున్నాము అను మాడుముక్తులు దాటి వారివద్ద తిరుచందంజ వేయనే లేదు. కావున జాతీయ జీవ, ఆత్మలలో వాతానందము ప్రవేశించుటకే వీలుకలుగలేదు. స్వాతంత్ర్య దేవిని గూర్చి కవులు కల్పింపజొచ్చిరి. గాయకులు పాడిరి. గ్రంథ కర్తలు వ్రాసిరి. కాని వారికి గోచరించినదానిని స. పూర్ణ భావ మున బెట్టుటకెంత తరుణము వచ్చియుండలేదు. బంగళాదేశ పుత్ర క్తి ఆవేశము లన్నియు బంగళావిభాగము వాపుటకును తరువాత స్వరాజ్యము నిర్మించుటకును చెచ్చింపఁబడినది. స్వరా జ్యభిలాష స్వదేశీయోద్యమమునకు పూర్వమే వంగదేశీయుల హృదయమందు నాటుకొనియుండెను. వంగదేశీయుల పోరాట ము మొన్న మొన్నటివరకు సాగుచునేయుండెను గాని విజయ మంతగా చేరలేదు. మహాతీయచారిత్రనాటకమున బెంగాలీ పోరాటము ప్రధమంగమన నొప్పు. వంగదేశ మీ పోరాటము తరువాత కొంచెము విశ్రమింపనెంచెను కాని భగవంతుడు పేరుగ తలంచెను. పోరాటము మరల ప్రారంభమయినది.

భారతదేశము స్వరాజ్యము కోరుచున్నది. శుజాతానంద మగు గాంధీగారి ద్వారాదేశము గర్జించుచున్నది. ఈ ద్వంద్వము కన్యాకుమారి యగ్రము నుండి హిమవత్సరమువరకు నురు యు రిమిసట్లు ధ్వనించుచున్నది. ఈ క్రొత్తప్రస్థానికి బంగళము ప్రత్యుత్తరమియ నాలసింపెను గాని తుదకు బయలుదేరెను. బంగళ మును చిత్రంజనదీ క్రొత్త దేశమాత వద్దకు తీసుకుపోయి, ఆ యన పాదముల వద్ద దీక్షపూసెను. మహాత్ముని యతురము నందు దేశమాతయొక్క యాతురమునే కనుగొని బంగళము తిరిగి సమకట్టి క్రొత్త త్యాగము చూపుటకును బాధపడుట కును బయలుదేరెను.

ఈతూరి చట్టపురము నుండి ప్రథమబలి బయలుదేరెను. జతీంద్ర మోహనుడు మందహాసుతో జైలుకు పోయెను. కలకత్తానగర మింకను బాధాప్రములు జమా ఖర్చులు చూచు కొనుచునే యుండెను గాని బయలుదేరిన ప్రవాహమేరిని విడిచివెట్టునది కాదు. ఒకరి తరువాత నొకరుగ జైల్లోదలాల, చిత్రంజనము, శ్రీశైలము వీరి వెనుక వందలకొలది జనులు జైలుయాత్రకు బయలుదేరిరి. కొన్ని దినముల నుండి గొప్ప శోభ యాత్ర బయలుదేరినది. పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలు, పాద పులు, మహామృదీయులు, శిష్కులు, విద్యావంతులు, మూర్ఖులు దేశభక్తియును యావేశమున, మహాకారాహిత్యముతో, యను రాగ పరంపలతో నెల్లరు ప్రవాహమున బడిపోవుచున్నారు. ఆలోచనా శక్తితోపాటు దయాదాక్షిణ్యము లున్నవా చెల్లరు నిటిత్యాగము చూచి సానుభూతిచూపకుండ నుండజాలరు. ఇంత

వరకు తటస్థముగ నున్నవారుగూడ ముందుకు వచ్చిరి. డాక్టరు రాయగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. శ్రీ సత్యానంద, రాయకాధా చార్య, శ్రీ అస్తోమగారు మందలింపు జేయసాగిరి. భర్తయు, కుమారుడు జైలులోనుండగ హృదయము కంగుగట్టు శ్రీమతి వ సంతాదేవి ప్రబోధింప, వేలకొలది భారతీయులు తలకొనెదయిరి. ఈ ప్రబోధములు పృథాకాశాలపు. భారతదేశమున మాతృదేశత ఆనన నెల్లపుడు గౌరవమే గదా.

భారతదేశ మిప్పుడన్ని పక్షి గడచి, తనయాత్మను శుద్ధి చేయ కోరుచున్నది. రాజకీయవిషయములం దయినను తనస్థాన ముక్రమించుటకు భారతదేశము చాలమాము నడచియున్నది. నలుబది వత్సరములనుండి యలచడిన దాస్యస్వభావముగల రాజ కీయములలో నిపుడు గొప్ప మార్పు వచ్చినది. శిథిల కాస్తామై పక్షిమైన భారతమాతకు తన పూర్వచారిత్రాను గుణ్యమైన సాధన మవనరము. నిజమైన భారత మాత ప్రభావము పూర్వము గ్రహించిరా, లేక నేడు గ్రహింపనున్నమా? ప్రస్తు తతపస్సు సరియైన దగు పక్షమున నోదేశమాతా, నీ నిజస్వరూ పమును. ఇప్పుడిప్పుడే మేల్కొంచుచున్న నీ యనుంగువుతులకు దర్శన మిమ్ము! ఈజాతి యడగద్రొక్కబడియున్నది. లేమిచేత ను, దుంఖములచేతను మునిగిపోయినది. హమావధి నందుటకు గొప్పసహాయ మవనరము తల్లి, యీసహాయము నీవుతులకమ్ము.

మనమింకను విషమస్థితిని దాటలేదు. నిజమైన విషమ స్థితిలో బాధ్యతల దేశీయు లందరును కలిసి యాలోచించి మార్గము కనిపెట్టవలెను. దేశము అతివాదులను, మితవాదులను, అసహాయవాదులను, సహాయవాదులను, అందరిని పిలుచుచున్నది. సురేంద్రనాథ, విసోదచంద్ర, సింహాచలపు, భూపేంద్రనాథ, మహారాజా విజయచంద్ర, శ్రీనివాసరాస్త్రి, ప్రశేంద్రకపూరి, ఆస్తోమ, నుదనమోహన, జగదీశ, ప్రభులంద్ర మొదలైనవారందరును తమసలహాల నిచ్చి దేశమునకు సహాయము చేయవలెను. ఇప్పుడే దేశమంతట పిచ్చియై త్రియున్న పక్షమున ఈ పిచ్చిని నిర్మూలముచేయగూడదు. ఇది యా భారతముగాదు. దీనికెల్ల కారణములను న్యాయముగ విచారించి వైద్యుడు చికిత్స చేయునట్లే తగుచికిత్సలను జేయవలెను. లక్షలకొలది జనులహృద యముల నుపశమింజేయవలెను. ఇట్లు చేయుటదయాదాక్షిణ్యముల తోనుసానుభూతితోడనుసాధ్యమగునగానిపృథాప్రసంగమునలన గాదు. ఒకదేశము కాంక్షముగను తాను బాధనందుట మూలమున ను తన హృదయాశయమును నెరవేర్చుకొన నెత్తించుటన ప్ర పంచములో నత్కృష్టమయిన విషయమనట. బుద్ధుడు, శ్రీస్తు నిత్యానందుడు, వైతన్యము మొదలైనవారికి జన్మస్థానమైన ఆ సియాఖండ సాంప్రదాయమున మనజేకీయాశయము త గొట్టే యున్నది.

ఇప్పుడేదైన నొక సమాధానపు తెఱపు జూడవలెను. ప్రస్తుతము బయలుదేరిన యగ్ని జ్వాలలు తాత్కాలికజనిత యా వేశమువలన పుట్టినవిగ గాన్పింపవు. కావున త్వరలో నారిపో గలవిని తోచదు. చిరకాలమునుండి దాగి న్యాయమునకును పాదే యుల పొగరుబోతుకొనమునకును, వారు చేయు యవమానమును బోబడియున్న దేశము లాత్మజ్ఞానమునకు మరలి మేల్కొంచుగ బయలుదేరిన యగ్ని జ్వాలలు గాన కొంత కాలము నిలువనొప్పును. ఈ మేల్కొనుట యాత్మజ్ఞానమునలన, శబ్దివృద్ధిగాను బ యలుదేరిన హృదయ న్యాయమయిన దయనపక్షమున జాతీయా భివృద్ధి నేదియు నివారించజాలరు. నిష్పంధము నిష్పంధింపజాల దు. ధర్మమార్గమునుండి నెట్టిమానలను మరలి పజాలవు. పోరా టము దేశతలబలుచేత్తేసాగువలసివది గావున మనవిజయము ను నిరము. ఈ యగ్ని జ్వాలలను మార్పుముగ నడగద్రొక్కబూనిన యెడల నవి నురింత వ్యాపించి మనశక్తిని మించిపోవునేగాని తగవు.

మనదేశీయు లిప్పుడు దౌర్జన్యము చేయరు. రక్త ధారల గురింపంపరు. ద్వేషముబూనరు. పశువుల గంతులు నేయ రు. జాతీయనాయకులందరి పాతమును నరనముల కెక్కించు టకు శ్రమచేయుచున్నారు. స్వభావసిద్ధమైన నెట్టియు మనుష్య కృతమైనట్టి ప్రశోపముల నన్నిటిని జయించి యవలంభించిన సాధనమార్గమును వీడకున్నచో అహింస, శుద్ధి, శాంతిలయం దుననుక్రమము వీడకున్నచో, బాధపడుటవలన చునది ధర్మసారా టమని లోకమునకు రుజువుచేయగల పక్షమున మనయాశయము నాటకంపరపగల జేదియులేదు. తమనిశ్చయముకొక కొక గొప్పజాతివా రంతరించుటకు నిగ్రహమకొనట ఆంగ్లేయు జాతి యచారిత్రమున కొక కళంకముకదా. ఈకళంకమునుండి తప్పిం చుకొనుటకు వారు యత్నింపరా?

భారతదేశమునకు చేయుత నొసగి స్వరాజ్యము వచ్చునట్లు చేయుట ఆంగ్లేయులకు శ్రేయస్కరము. భారత

దేశము సార్వభౌముని తిరస్కరింప నెంచదు. తిరస్కరించు నట్లు ఆంగ్లేయులు నశుదుకొనినయెడల మన మేమి చేయగలము భారతదేశమునకు కృతజ్ఞతయనిన బాగుగ తెలియును. ఆంగ్లేయ దేశ మామెకు చేసిన మేలును మరునజాలదు. ఇంతమాత్రమునకు తగిన స్యాభిమానము, యుక్తాయుక్తివేచనజ్ఞానము భారతీయుల కున్నది. గడచిన యుద్ధమున భారతదేశ మాంగదేశమునకు సహాయము జేసియుండలేదా? కాని యాత్మగౌరవము నిలువ బెట్టుకొనుటకును, భూమిపై నిలచియుండుటకును భారతదేశా శయముగూడ తీరవలసియున్నది. ఇదియే స్వరాజ్యము. ప్రస్తుత పోరాటమున కర్థమిదియే. దీని నుపేక్ష జేయుటకుంటే కీడు ఆంగ్లే యు లాంగ్లేదేశముకుచేయజాలరు. స్వరాజ్యము బడయింకప్పుయం చుకొనియున్నాము. నేడుగాకున్న రేపైనను గ్రహింపగలము. ఇంత కాలమునుండి బంగళములో జరుగుచున్న పోరాటమువలన భారతదేశముకు స్వరాజ్యవనరమును ప్రభుత్వమువారు గ్రహిం పగలిగిరి. వారివోటగూడ స్వరాజ్యపరిచారాచారణ విననగు చున్నది. వారిచ్చి వ్యర్థవాదానములుచూచిన, మనదేశీయా శయములు నెరవేరు నేమోనని తోచెను. కాని మాంఠేగూర్చి పెల్లుగుపడుటగార్ల కార్యవిధానములంద నెదలిన సంస్కరణ ముల జూడనీ వాగ్దత్తములు వృధాయని తోచెను. ఈ సంస్క రణముల వెంటనంటివచ్చిన రాలటుచట్టమువంటి నిర్బంధవిధా నమువలన యాశలు సంపూర్ణ నిరాశలయెను. నేరు మ్రోగి మ్రోగి తుదకు వెలుకడిన నిరుపయోగసంస్కరణములే ప్రస్తుత యశాంకి కాంక్షయు పంజాబు దురంతములకంటివి సాయ పడెను. సమాధానము ప్రత్యుపకారముగలన చేతురగు సమా ధానము తుదురువరకు నిరుపక్షములవారును ధర్మముగ నడచు చుండవలెను. ప్రజలు తమయశాం సాప్రమాణమును వీడి దౌర్జన్య మునకు గడంగు కెంత దురంతమో, శాంతముగ ప్రజలు తమ యేర్పాటులు తాము జేసికొనుటను, ప్రభుత్వమువా రాటుంకి పరచుటయు గూడ నంత దురంతమే. ఈ రెండును వారి వారి కార్యముల క్యర్థము జేయును. ఇరుపక్షములవారును ధర్మ మును, మర్యాదను గమనించి, సిగ్గునముతో మెలంగవలయును. ఓర్మి వీడి ధర్మాధర్మముల గమనింపక నడచువా రపజయమును తమంత తామే తెచ్చుకొందురు.

భవిష్యత్తుమైన యశాంతి యంతయు సంతృప్త మయి యున్న యాశయచిహ్నములు, గాన నింక శాంతయిన విష యము లనేకము లుండును. మనుష్యుల యొక్కయు జాతుల యొక్కయు నభివృద్ధి మానసిక యంతరాత్మిక కత్తులు నిర్దేశించుచుండును. మన జాతి వారిని పీడించు చున్న స్వరాజ్యశయమునందు రాజకీయవేత్తలకు పాడగట్టు చిహ్నము లన్నియు బనుజికి కాన్నించుచున్నవి. ఈ స్వరా జ్యము వచ్చిన వెనుకగూడ “స్వ—రా—జ్య—ము” రావల సియే యుండును. నిజమైన ఈ సంపూర్ణ స్వరాజ్యము ప్రథమ మున పురుషులకును, తరువాత దేశములకును, తరువాత నందరి కిని రావలెనని నేను కోరుచు నేయుండును. ఇది యిహలోక మున స్వర్గలోక సామ్రాజ్యప్రత్యక్షము. మానవుని జీవమందును, మనస్సునందును, శరీరమునందును సచ్చిదానందస్వరూప్రదద్య నమే యీ స్వరాజ్యము. ఇదియే యాధ్యాత్మిక జాతీయతా నువాద. భారతదేశభవిష్యద్దేశ వీనివై నాధారపడియుండును. దేశమాత తన కోరికను శ్రమక్రమముగ స్పష్టము చేయుగాక!

ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితుల విషయమై సభ్యుల తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించుటకు సభ సాధారణ కార్యక్రమ మాపి నేయవలయునని సామ్రాజ్య కాననసభ సభ్యులు పలువురు నోటిట ఇచ్చునట్లు తెలియుచున్నది.

బొబ్బిలి తాలూకా మెట్టలనలో ఒక హత్య కేసు బరిగి నది. అందులో ముద్దయులు గెల్లనరసింహం, గెల్ల అప్పలస్వామి గెల్ల రంగనాయకులు అను సోదరులు మువ్వురు నెవనెట్టివలన శిక్షింపబడిరి. 1-3 ముద్దయులకు యాజ్ఞాపాఠముగత్యము నందవ ముద్దయుకి శిక్షింపబడినది. వైకాపుకు అప్పలచేయగా ఒకరికి మాత్రము 10 ఏడ్ల యావట్టిశిక్షకు మార్చి తక్కినయరువురికితలను ఖాయపచిరి. ఇటీవల యథా రస్థితులు బయలుదేరినట్లును ఒకటవముద్దయు గోషియనియు తక్కినవారిరువురు నిరపరాధులనియు ప్రజలు రావించుచున్నా రు. శిక్షింపబడినవాని గతి 5 జనవరి నాడు శిక్షియ బడుటకు. అందుచే బొబ్బిలిప్రజలు సభ గావించి తగుజ్జరీ చేరు పరకును దానిని పరిష్కరించువరకును శిక్షింపకుండ నాప వలెనని గవన్నరుగారికిని చీఫ్ జడ్జిన్ గారికిని తండ్రివా ర్థల నంపి నట్లు మా కోశరువ్రాయుచున్నాను.

నవమరెడ్డి మహాజనసభ

వైసభవారు కన్నులునందు గగన్లెల 28 వ తేదీనాడు సమావేశమైరి. హైదరాబాదు, ధార్వాడ, మైసూరు, బొంబాయి ప్రాంతములనుండిగూడ ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి. మునగాల రాజాగారు, సి. ఆర్. రెడ్డి, కె. కోటిరెడ్డి, ముద్దురెడ్డి, సి. వెంకటరంగరెడ్డి, ఎల్లారెడ్డి, ఇ. వి. కుందరెడ్డిగారును మరికొందరు ప్రముఖులునుగూడ విచ్చేసిరి.

రాజాలనందుకు చింతిల్లును ఆత్మకూరు రాజాగారు, ఎ. పి. పాత్రో, రామారాయణింగారు మొదలగువారు కొందరు బాబుల సంపిరి.

మధ్యాహ్నము సమావేశమైపుడు, కీర్తిశేఖరులు డి. బి. ఎ. సబ్బారాయలు రెడ్డిగారి మరణమునకు నిచారమును చెలుపుచు నొక తీర్మానము గావించబడెను. ఇది అధ్యక్షునిచే నుపసాదించబడెను. ఉపసాదించునపుడు మహారాజాగారు, సుబ్బారాయలు రెడ్డిగారి మరణములన రెడ్డిసంఘమే కాక దేశమంతయు నొక నాయకుని కోల్పోయిన దని నుడివెరి. ఈ తీర్మానమును సభ్యులందఱును నిలబడి ఆంగీకరించిరి.

రెడ్డిజనసంఘుని వేదికము

రెడ్డిజనసంఘ కార్యదర్శియు ఇ. వి. కుందరెడ్డిగారు, ఆ సంఘముయొక్క ప్రభు సాంఘిక నివేదికమును జరిపిరి. ఈ సంఘమువారి విద్యా, సాంఘికవిషయముల నభివృద్ధి కేరము టయే ఈ సంఘమువారి యుద్దేశము. ఇంతవరకును ఈ సంఘ మూలనిధికి పదు నెనిమిది వేల రూపాయలు సమకూర్చబడెను. క్రమముగ ప్రచారము గావించినయెడల సమకూర్చవలసిన పది లక్షలును త్వరలోనే సమకూడగలవు. ఈ వత్సరము కొంతమంది విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనము లీయబడెను. భనాభావముచే ఇంకను చాల దరఖాస్తులు, త్రోసివేయవలసినవైనను. మూలధన మెక్కువగ సమకూడిన యెడల ఆర్థులగు విద్యార్థుల కందరకును విద్యార్థి వేతనముల నీయవచ్చును. వాగ్దానములు గావించినవారు తమ మొత్తములను చెల్లించవలసినదని కార్యదర్శిగారు విజ్ఞాపన మొనర్చెను. ఈ మొత్తములు సమూలై నయెడల మూలధనము ఎక్కువకలదులకు పూర్తియగును.

పత్రికమును బహుమాన మొనర్చుట

మహారాజాగారు తరువాత, శ్రీమతి కె. అన్నపూర్ణమ్మ బి. పి. గారికి బంగారుపత్రికమును బహుమానము గావించిరి. రెడ్డికులవారీయగులందు ప్రభుమున పట్టపరీక్షయందు త్రితర తాలై న దీమయే. ఇంకను చాలమంది యువతరు లిట్లుత్తరలగు దురుగాక యని మహారాజాగారు నుడివెరి. శ్రీలయందు విద్య నభివృద్ధి కేయవలసినదని మీరు కోరిరి. ఈసభవారు శ్రీవిద్యార సరమును గుర్తించి రనుటకు చిన్నముగ నాబంగారుపత్రికము నంగీకరించుచుంటి నని శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారు నుడివెరి. చాలమందిశ్రీలు విద్యార్థులకు గడంఁవలసినదని కోరుచు సభ వారికి అన్నపూర్ణమ్మగారు తమకృతజ్ఞతను తెలియజేసిరి.

రాజపోషకులకును, కృషివకులకును, యావజ్జీవసభికుల కును అగ్రాసనాధికారిగారు వర్తిసిక్కిట్ల నిచ్చిరి.

టి. తిమ్మారెడ్డి, కె. రామశ్యా, బి. రామానుజులరెడ్డి, బి. పి. శేషారెడ్డి, సి. ఆర్. రెడ్డి, రా. సా. హంపయ్య రా. బి. ఎస్. వెంకటరెడ్డిగారు సంఘాద్దేశములనుగురించి చెలుపుచు, మూలధనావశ్యకతను గురించి యుపన్యసించిరి. అధ్యక్షులగు ననవర్తి మహారాజాగారు సంకల్పమున 2400 రూపాయల ఆదాయము వచ్చుమొత్తము నిచ్చెనని వాగ్దానము గావించిరి. ఈ మొత్తమును నెలకు 20 రూపాయల విలువగల పదివిద్యార్థి వేతనముల నిచ్చుట కుపయోగింపవలెను. మీరు కృపర్తి మహారాజాగారి విద్యార్థి వేతనము లని వ్యవహరింపవలెను. ఇంకను కొన్ని గండాలు వాగ్దానము లొనర్చబడెను. అందు కొన్నిటి నీ క్రింద వివరించుచున్నాము. బి. తిమ్మారెడ్డిగారు రు 5000, హర్తగిరి బస్సంతగౌడు, మైసూరురెడ్డి, సి. వి. గంగారెడ్డి, బి. పి. శేషారెడ్డి గారు తలకొక వేయి రూపాయల వాగ్దాన మొనర్చిరి. ఘ. మారు 13500 రూపాయలు వాగ్దానము లొనర్చబడెను. అందు బెబవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డి గారు రు 1000 లను, చిన్నకులరెడ్డిగారు 100 లను ఇచ్చిరి. ఇదేమాదిరిగా సి. వి. గంగారెడ్డి, జే. సుబ్బారెడ్డి, శ్రీమతి రా మ సుబ్బరమ్మగారును ఇచ్చిరి. మొత్తము 1631 రూపాయలు లభి టనే కుమారులు గాబడెను.

రెండవదినసమావేశము

రెండవదినము ఉదయం 9 గంటలకు టిరిగి సభ సమావేశ మయెను ఆసమయమున టి. నలవాడి, కె. హెచ్. రామ య్య, కె. రామలింగారెడ్డిగారు మహారాష్ట్ర, మైసూరు, మద్రాసు రాజధానులలోని రెడ్డిసంఘముయొక్క విద్యాభివృద్ధిని గురించి యుపన్యసించిరి. ఈక్రింది విషయములను గురించి తీర్మా నములు గావించబడెను.

- (1) రెడ్డివిద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనములు, వసతిగృహములు (2) పంచాయతులలో తగాదాల పరిష్కరించుకొనుట (3) చద్యపాఠము (4) శుభకార్యములందు విశేష ద్రవ్య కృషియు (5) అతిబాల్యవివాహములు (6) సాంఘికసహకార సంఘములు బ్యాంకులు (7) వేమన్న జయంతియొత్సవము జరుపుట (8) వ్యసాయకులు నూలువడుకుట.

సభాంశమున అధ్యక్షులు సంఘసభ్యులకు మహాసభా సభ్యులకు తమకుగావించిన గౌరవమునకై కృతజ్ఞతను చెలిపిరి. కె. హెచ్. రామయ్యగారు ఆహ్వానసంఘమువారికిని స్వచ్ఛంద సేవకులకును కృతజ్ఞతావందనములర్పించిరి. మునగాల రాజా గారు అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతావందనము లర్పించిరి.

కర్నూలు డిప్యూటీ కలెక్టరుగా రగు సుబ్బారెడ్డిగారు మహారాజాగారికిని ఇంక నితరసభ్యులకును విందోసగిరి.

* * * * *

“నవమరెడ్డి మహాజనసభ తీర్మానములు”

దివాకొబహూదార్ సుబ్బారాయలు రెడ్డిగారి మరణము వలన తమకు గలిగినచింతను యీమహాసభవారు వెల్లడించుచున్నారు.

యువచక్రవర్తిగారి ఆగమనముచే మహాసంతుష్టిని దాల్చి నవారై యీసమావేశమువారు రెడ్డిపక్షమున హృదయపూర్వక మైన స్వాగత మర్పించుచున్నారు.

మన బాలికాబాలిక విద్యాభివృద్ధికిగౌరవ విద్యార్థినిలములు విద్యార్థి బహుమాన వేతనములు మున్నగు సమకూరు ములు ప్రతిపండలమందును నిర్దిష్టపలయు నని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

రెడ్డిసంఘులలో పరస్పరవివాదములను పంచాయతీల ద్వారా తీర్మానించుకొనవలసినదిగ ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

సురాపానాదికము కాత్త్రునిషిద్ధము, హానికరము గాన ఇట్టి ఆలవాట్లు రెడ్డిలో లేకుండునటులు చేయుటకు రెడ్డిసమా నీయులు తగు ప్రయత్నములు చేయవలయు నని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

రెడ్డివంశ్యులలో బాలికలకు 15 సంవత్సరములలోపుగను బాతుగరు 20 సంవత్సరములకులోపుగను వివాహములు చేయుట అనర్థదాయక మని ఈ సభవారి అభిప్రాయము.

శుభాశుభకార్యములయందు మనము చేయు కృషియులను సాధ్యమైనంతవరకు లెగింపవలయును. అట్టి సమయములలో సంఘములకు కట్టుములు ఇచ్చువలయును.

ప్రత్యేక పరపతిసంఘములను రెడ్డి వంశీయుల కేర్పాటు జేయుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయవలయును.

రెడ్డివంశ్యులలో కాఖాభేదములు పాటింపకుండుటకు తగుప్రయత్నములు చేయవలయునని యీ సభవారి అభిప్రాయము.

ఈ తీర్మానమువై సభవారు యెడల ఆసమ్మతి జూపి నందున కొట్టుపడిపోయినది.

రెడ్డిసంఘుల ప్రతిసం॥ జనవరి 19 వ తేది వేమనజయంతి జరుపవలయును. ఆనాడు సంఘపరమగా ఇంటింటికి భిక్ష జరిపి ఆయినకనూళ్లను సంఘకార్యదర్శిగారికి పంపవలయును.

రెడ్డివంశజులగు పురుషులు వ్యవసాయపుదినములు గడచినవెనుక కాలము వృథాపుచ్చుటయు శ్రీలు గృహకృత్యము లైనవెనుక కాలము కర్మముగ గడపుటయు గలదు గాబట్టి అవి తొలగించుటకుగాను అవకాశముగల శ్రీపురుషులు నూలు వడుకు పరిశ్రమలను (రాటుములను) వృద్ధిచేయవలయునని యీ సభవారి యభిప్రాయము.

డిసంబరు 22 వ తేది తపాలాతో కెయిసరి హిందు మెయిలు స్టీమరు శుక్రవారం ఉదయం బొంబాయి చేరును.

కలకత్తా సమీపముననుండు బనియపూర్తనందు బంది పోటు జరిగినదని ప్రకటించియుంటిమి. పోలీసువారిొక పంజా లీయుని గృహము వెదకి 1600 రూపాయలు 4 రివాల్వర్లు ఒక తుపాకి స్వాధీనమొనర్చుకొనిరి.

కాంగ్రెసు ఆనంతరము.

అస్పృశ్యతానివారణము.

హిందువులు; మహమ్మదీయులు, అంత్యజులు కలసి విం దారగించుట.

ప్రతినిధులకు మహాత్ముడు ఒసగిన సందేశము.

అహమ్మదాబాదు, డిసం 29: కాంగ్రెసు ముగిసిన తరువాత కాంగ్రెసు పందిరియందు అస్పృశ్యులమహాసభ యొకటి పండిత రాంభోజదిత్తు చాచరిగారి యాజమాన్యమున 28 వ తేది సాయంకాలము జరిగెను. అన్ని సంఘములకును, మతములకును సంబంధించినవారు సుమారు ఏబదివేలమంది ఒకేచోట కలసి కూర్చుండిరి. హిందూమతమునందు అస్పృశ్యతకవకాశము లేదని దున హిందువు లెల్లరును అస్పృశ్యతను తొలగింపవలె ననియు ఆంధ్రజాతి పరిశుభ్రము గల సభ్యులు పరిశుభ్రము గల సభ్యులు అంత్యజుల కింతభారతీయులతోపాటు విద్యయందును సంఘమునందును, అన్నిటియందు సమానగౌరవము స్వాతంత్ర్యము ఉండవలె ననియు వి. జె. పటేలుగారు ఉపసాదించిరి. శ్రద్ధాసందిస్తామి సత్యాచరణకాశ్రీ మున్నగు ప్రముఖులు ఉపన్యసించిరి. కాంగ్రెసు పందిరియందు ఆహ్వానసంఘమువారు ప్రతినిధులకును ప్రేక్షకులకును ఎల్లరకును ఫలాహారముల నొస గిరి. వలంటీయులు సంగీతమునందు పాల్గొనిరి. వర్ణ, తెగ, భేదములు లేక హిందువులు మహమ్మదీయులు, అంత్యజులు, కలసి కూర్చుండి ఫలహారముల బుచ్చుకొనిరి. రాత్రి ట్రైన్ల తరువాత నాలస్యముగ కార్యక్రమము ముగిసిన పిమ్మట సభ్యులు లేచి వెళ్లిరి.

స్వరాజ్యసంపాదనము-మార్గములు

గాంధీ మహాత్ముడు ప్రతిరాష్ట్రీపు బసతు వెళ్లి ఆయా ప్రతినిధులతో ప్రత్యేకముగ సభలను ఈయదయమునండి జగు పుచున్నాడు. శ్రీమతి నరకాదేవి, ఊర్విశాదేవి, శ్రీయుత ఆఖిలచంద్రదత్తుగారుల నాయకత్వమున బెంగాలు ప్రతినిధులు ఈమధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు మహాత్మునిసందర్శించిరి పలు పురు వారియచ్చవచ్చినటుల ప్రశ్నలు నేయగా మహాత్ముడు సావధానముగ నెల్లరకును సంతోషముతో ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈసంభాషణము సుమారు 6 గంటకాలము జరిగెను.

“ప్రభుత్వమువారు రవలంబించిన నిష్పంథవిధానమునకు ప్ర త్యుత్తరముగ కాంతినేనబా శ్రీపురుషులను చేర్చవలెను. బహి రంగసభలను ఉపసంఘసమావేశములను అవసరము గలిగినపు డెల్ల జరుపవలెను. కానియనకనరమైనపుడు ఈసభలను జరిపి ప్రభుత్వమువారిని నునముగ నిష్పంథమునకు బూనుకొనుటయు తొందరపెట్టరాదు. మనము సాధ్యమైనంతవరకు సంక్షుణ్ణ పాయమును మాత్రము జూచుకొను చుండవలయును. ఇదియే కాంగ్రెసు తీర్మానమునందలి యుద్దేశ్యము. వలంటీయుల చేర్చుట యందును సభలన జరుపుటయందును అధ్యంతరములేక యుద్ధ మ విజయమునకై పట్టుదలతో కృషివలపవలయును. తమపని తాము చేయునంతకాలము చెఱసాలలలోని ఖైదీలను గూర్చి తలపెట్టనవసరములేదు. ఖైదీలకుముక్తిగలిగియుట కొకయుపాయముగలదు. అదియేమన, బయటనుండవారు జైలుకు వెళ్ళుటయే. మనపరమార్థము జైలులోనుండవారికి స్వాతంత్ర్య మిప్పించుట గాదు. మనపరమార్థము స్వరాజ్యసంపాదనము. మనమెల్లరమును న్యాయముగ, నోరుపైతో, దృఢమనస్కులమై ఆయే దేనిమిది ప్ర తిజ్ఞలను చెల్లించుచుండిన స్వరాజ్యము వచ్చినట్లే.

సహనము-ప్రేమ.

మనకార్యక్రమముతో మనయుద్ధ్యమముతో నేకీభవింపని వారిని మనము సహనముతో జూడవలెను. శ్రీయుత చిత్తరంజన దాసుగారు వచించినటులు మనము త్రికరణకుదిగ నహింసా ధర్మమును పాటింపవలయును. రాష్ట్రములలో తొందరపడి రాసన్లోంఘనమును ప్రారంభించరాదు. కాసన్లోంఘనము ఉ ద్యమమునం దొకగొప్ప కార్యవిధానము. అవసరపడి యీవిధాన మును ప్రవేశపెట్టి యితరుల నగుబాట్లకు మన మనకాక మీయ గూడదు. జనసాన్య మంతయు నీవిధానమునకు బూనుకొనుటకు ముందు బాగుగ నాలోచింపవలెను. ఈ విషయమై దేశీయు లందరు ఆత్మాతురతతో నున్నారు. అందులోను, ముఖ్యముగ బెంగాలురాష్ట్రమునం దీ యావేగ మెంతయేని గలదు. కాబట్టి వారు మిగుల జాకరూకతతో నుండవలయును. సహాయనిరాక రణమునందు పాల్గొనివారిని మితవాదులను దూషించగూడదు. తోడిదేశీయులను పరిభవింతుట యన్యాయమైనపని. మనము గొప్పవారము ఇతరు లందరు వ్యర్థులు, మొదలుటి తలచుట చాలతప్ప. ఇది ఆత్మవిశ్వాసలేమికి నిదర్శనము. ఆత్మవిశ్వాసలేమి వ్యాపించినపుడు దేశమున కనర్థముగలుగును. సహాయనిరాకరణ ము ప్రేమవై నాధారపడియున్నది. కాబట్టి మన తోడిదేశీయు లెల్లరను ప్రేమించుట మనవిధి. ఈప్రకారము మనము ప్రేమించు చుంటిమేని మనము మిగుల గొప్పస్థానమును ఆక్రమింప గలు గుదు మనుటకు సందియము లేదు-అమృతబహు పత్రిక.

నగలు వాణ్ణినుగాను భూచిలోడను నదియైన ధరలకు
తయారుచేసి శ్రీకయించుట కుంచుచును. తయారున
లేనివాటిని అతి శ్రీకముగ అర్ధరు మేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్ధరు యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారివలన మానవ్యకము తెలిసికొనవచ్చును.

గాంధీ మహాత్మని ప్రతిమ గల అందమగు 1922 క్యాలండరు

క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా రు 0-6-0.
మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి ఇవ్వబడును.

తామర తైలము పండ్లపాడి మోహినీ తైలము
డబ్బి 1-కి రు 0-6-0 డబ్బి 1-కి 0-2-0 సీసా 1-కి 0-12-0

అత్యంతాంజనేయుని అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, కైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగునొప్పులకు దివ్యామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా కేటర్లూ. 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ. 6-0-0 పోస్టుఖర్చులు కేట.

అత్యంతాంజనేయం శిరోః

109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.
6, తంబుకెట్టేవిధి, మద్రాసు.

చ్యవన ప్రాశస్త్య లేహ్యము
చంక సంహిత - రసాయన ప్రకరణము
చ్యవన ప్రాశస్త్య లేహ్యము బలము నిమ్మక. కాన,
క్యానరోగములలో మహావధము. స్వరభంగమును
బోగొట్టును. క్యానరోగములలో ఉండే రోగములను
పోగొట్టి వాటికి బలము కలిగించును. వ్యాధిగ్రస్తును బో
గొట్టి బలము కలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ
మీదను, మోచేతులమీదను పుట్టినవచ్చులు, పొక్కులు)
బోగొట్టును. (యంగళ)
చ్యవన ప్రాశస్త్య లేహ్యము మూత్రములలో
వములను బోగొట్టి, మూత్రమును తుద్రుపరచును.
చ్యవన ప్రాశస్త్య లేహ్యము కుశ్రములలో ఉండే రోగ
మును బోగొట్టి ధాతువృద్ధిని కలిగించును.
చ్యవన ప్రాశస్త్య లేహ్యము క్షీణించినవారలకు పుష్టి
నిచ్చును. గాయముచేత కృశించినవారికు బలము కలి
గించును. కృష్ణులయొక్క ముసలితనమును బోగొట్టి నవ
యావము నిచ్చును. బాలరకు శరీరము పుష్టిని కలి
గించును.
చ్యవన ప్రాశస్త్య లేహ్యము. - రసాయనము.
వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.
10 తులముల కేల రూ 1.
40 తులముల కేల రూ 3.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ, ఎం. బి. సి. యం.
అంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్
19 హాన్స్ రోడ్డు మాంటూరొడ్డు మద్రాసు.
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

వెలనులభము !

మంచివెండితో
ఒకే శేకుతో
టంకము లేకనే
నిండా అంద
ముగా తయారు
చేసిన ఆలసా
మానులు 24
గల ఒక సెటు
నవరాత్రిలో

THE INDIAN JEWELLERY MART

NAGARATHPET BANGALORE CITY

వెల సెట్టు 1-కి రూ. 15-0-0 బంగారు గిట్టు వేసిన సెట్టు 1-కి రూ. 20-0-0 పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.
అర్జునుతో 5 రూసాయలు అడ్వాన్సుగా వంకవలయును.

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్పు, పోస్టువాక్సు నెం 40, నగరత్ వేటు, బెంగుళూరు సిటీ.

గాంధీ మహాత్మని

సంపూర్ణ జీవిత చరిత్రము

‘లోకమాన్య తిలకు జీవితము ఉపన్యాసములు’ ‘వంజాబు దురంతములు’ లోనగు
ఉద్బోధముల రచించిన శ్రీయుత మానికొండ సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడినది.
మహాత్ముని ప్రధాన శిష్యులలో నొకరగు శ్రీయుత దిగురుర్తి హనుమంతరావు
గారి ఉపోద్ఘాతమును మహాత్ముని ఛాయాపటములు రెండును గలవు. ఇటీవల చొక్కాయి,
టాపీ తేకుండ తీసిన పటమునుకలను.

300 పేజీలు-వెల ౧-౮-౦.

మహాత్ముని ఆరోగ్యమార్గ బోధిని.

వెద్దఅచ్చు. సంపూర్ణముగా ఆంధ్రీకరణము - ఆంధ్ర పండితులగు భమిడిపాటి సూర్య
నారాయణగారిచే వ్రాయబడినది. మహాత్ముని పటముగలదు.

వెల ౦-౮-౧.

వలయునా రిట్లు వ్రాయవలెను.

ఆంధ్ర పత్రికకు,

బెజవాడ.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం॥ ౧౦ అగస్టునాడు మొదటి
తేదీ నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.
The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పటికాలము వనుతిరించి మిక్కిలి నమ్మక
ముగాను, తక్కువ గుణము నిమ్మనట్లును
అయ్యున్న కొంతమందిని తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తు ప్రదర్శనము అన్నిటిలో బంగారు
వత్తములు జహుమతిగా నిచ్చియున్నాడు.
పై కవిన వీలాభిమానము వ్యాసినచో
ధరలపట్టి నంతవలయును.

హిందూ దేశమునందు

చంద్రుడు

ఆయుర్వేద యోగినియందు తయారుచే
(208) హిందూ దేశమునందు
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెసింగు కంపెనీ,
సోల్ విజంట్లు, కాకినాడ.